

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c.
telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65;
podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 161.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

**Postani in ostani član
Vodnikove družbe!**

KNEFTRA, LIM, OBLIC Lumpaci vagabund

PAUL HÖRIGER — HEINZ RÜHMANN

V drugem filmu 17-letna ZERARDINA KATNIKOVA v nepozabni vlogi: **Irena**

Predstave: danes ob 20. uri, v nedeljo ob 15. in 21. uri. Vseled ogromnega zanimanja za ta spored predprodaja vstopnic danes od 18. ure dalje, v nedeljo od 11. do 12. in od 14. ure dalje.

Kino Moste

Zborovanje kranjskih gasilcev

Vzorno delovanje čete v preteklem letu — Največ dela je imel reševalni odsek, ki bo letos praznoval 10-letnico obstoja

Kranj, 14. januarja. V svojih prostorih na Gasilskem trgu se snovi zborovala kranjska gasilska četa, ki je po vsej državi priznana kot ena najgigantijskih in najmoderneje opremljenih, in po svoji vzorno organizirani službi ter brezhibnem delovanju, disciplini in organizaciji lahko tekmuje z vsako policijsko gasilsko četo. Tako vestno in marljivo opravljajo kranjski prostovoljni gasilci svojo službo. Današnji industrijski Kranj z vso svojo gostoto naseljenosti, kranjska občina, kot vsa Gorenjska se morajo zavezati kranjskim gasilcem za nešteto kratko potujočo pomoč, bodisi če nastanejo požari, bodisi če pride do nesreč, boleznih ali nezgod. Kranjska občina, katere nekateri bivši predstavniki so vsakič divje zaganjali v gasilsko organizacijo, bi morala šteti sto in sto tisoč, če bi hotela imeti tako vzorno urejeno in v vsakem pogledu odgovarjajočo gasilsko in reševalno službo, z vsem inventarjem in orodjem, kar so marljivo gasilci ob podpori vse javnosti sčasoma sami ustvarili s svojim pridnim delom. S tem so občini odvzeli veliko skrb in prihranili vsako leto lepe tisočake občinskemu proračunu. In če upoštevamo še res veselo in pošteno delo in strokovno dolgoletno vodstvo čete po g. Mayrju, smo na kratko karakterizirali delo in vlogo kranjske gasilske čete, ki bo že prihodnje leto slavila redko jubilej 60-letnice obstoja.

Zborovanje je vodil predstojnik g. Mayr, ki je posebej pozdravil navzočo predstavništvo oblasti s sreskega načelnika dr. Lipovška in župana g. Česnja, nato pa vse aktivno in rezervno članstvo. Kako velika je zavednost kranjskih gasilcev, kaže dejstvo, da se je občnega zbora udeležilo od 58 članov 52. Dalje se je g. Mayr v svojem nagovoru spomnil vseh umrlih članov. Najprej je omenil lani 2. aprila umrlega velezaslužnega voditelja slovenskih gasilcev tov. Josipa Turka. Iz vrst aktivnega članstva je smrt pobrala gostilničarja Jereba Rudolfa iz naraščajskih vrst Remica Pavla, iz vrst podpornega članstva pa so umrli sledeči: g. Završnik Karel, g. Černe Marija, g. Jakobič Mihael, g. Zupančič Gabrijela, g. Ovtjak Jerica, g. Kristan Peter, g. Brezar Ivana, g. Crobat Marija, g. Kapušin Marija, g. Kovačič Ivan, g. Kotlovec Janez, g. Luzzar Karla, g. Preve Rika in šolski upravitelj g. Sepaher Anton.

Za celotno upravo — izvedbo in to. blaginjo je poročal g. Mayr, ki je podal res izčrpen pregled o delovanju čete. Skupno je bilo lani 12 požarov oziroma požarnih izvozov, in sicer 7 v okolici, 5 pa v mestu. Vsa obvarovana škoda pri okoliških in mestnih požarih znaša 3.308.500 din, od gasilskega sklada pri zavarovalni-

cah pa je četa prejela le din 1080. Nad vse agilno je bil lani samaritanski odsek, ki je izvršil 246 prevozov t. j. za 100% več kot v l. 1956, prepeljanih je bilo 266 oseb. Vseh prevozov s sanitetnim avtomobilom od l. 1928 do letos pa je bilo 981. Z vsemi avtomobili je bilo lani prevoženih 15.957 km, vendar pa je treba poudariti, da se je izvršilo skoro polovico prevozov brezplačno, kajti običajno potrebujejo pomoč osebe, ki so revne. Tudi občinske uprave in bolnišnice blaginje se večkrat kljub obvezi branijo plačati prevoz sanitetni avto je bil brezplačno na dispozicijo ob raznih velikih prireditvah. Kot vzrok za prevoz so bili sledeči slučaj: prometne in obratne neizgovorne uboiti ženske bolezni, vnetja, infekcije in druge bolezni. Letos bo samaritanski odsek slavil 10-letnico obstoja.

Gasilskih vaj je bilo v minulem letu 8, gasilski straži 2, redna skupščina se je vršila 14. jan. 1957. članski sestankov je bilo 6, upravni odbor je imel 8 sej. Izmed sklepov je omeniti nakup modernega aparata za gašenje s peno, nakup razstavne pavilona za ljubljanski velesejem, nakup različnega inventarja in orodja in končno nakup 2990 kv. m velike parcele na Hujah tih novega mostu, kjer bo zgrajen novi gasilski dom. Lastne prireditve je četa imela 4 v številu dotedaj največje tombolo, katere se je udeležilo 16—20.000 ljudi. Korporativno se četa nastopila 11 krat, v deputaciji 18 krat. Pohvalo in priznanje je žela na župnem zletu v Predosljah, ki se je vršil ob navzočnosti Nj. Vis. kneza namestnika Pavla. Nastopila je 25 članov z vsem gasilskim orodjem. Četa je bila zastopana tudi pri 20 pogrebi. Večja pravila so se izvršila na dveh avtomobilih. Inventar se je posodil različnim društvom za prireditve. Gasilske razstave v Zagrebu se je četa udeležila s slikami avtomobilov in modelom gasilskega doma. Od mestne občine je prejela četa din 10.000 podpore. Ogromno je bilo tudi pisarniško delo: poslovnih spisov je imela pisarna 1291, z vsemi dopisi za prireditve pa preko 4000. Četa šteje 58 aktivnih in rezervnih članov in 24 naraščajnikov. Za dolgoletno službovanje je bilo odlikovanih 38 članov, tov. Bidovec je pa dobil zlato medaljo za državljanske zasluge, tov. M. Mayr pa križec za gasilske zasluge III. st. od Vatrogasnega saveza. Za v bodoče je g. Mayr priporočal teoretičen in praktičen tečaj za vse članstvo in redno nočno in nedeljsko službo. Tudi glede tehnične izpopolnitve je potreben nakup 200 do 300 m cevi in še ene ročne brizgalne za značno peno in vodo ter več drugih malenkosti. Ob koncu poročila se je g. Mayr še zahvalil vsem tovarišem kot tudi do brotnikom zlasti mestni občini in kranjski industriji.

Obtoženec z načrtom za vlom pri Mayerju

Kipar, ki uporablja diete za vlamjanje v blaginje

Ljubljana, 15. januarja. V obtožnici stoji, da je 30 let stari Smrčan Ivan po poklicu kipar. Sam je predsednik senata Rajku Lederhasu tudi rekel, da je kipar. Čuden kipar je ta visoki, stasiti človek z izrazitim kavalirskim obrazom in izrazitim pustolovski kretanjami. Nikoli še ni razstavil svojih umetnorov v nobenem umetniškem seznamu ne najdemo njegovega imena, le kriminalne izvidnice Ljubljane, Zagreba, Beograda in Prage ga imajo v evidenci. Nismo se čitali, da bi ta kipar kdaj porabil diete na marmorju, njegov kazenski list ve povedati le o tem, da je uporabljal diete z največjo spretnostjo pri drženju vlomih v predale in blaginje.

Ivan Smrčan se je rodil 13. januarja l. 1908. Svoj rojstni dan je predčrčal s svojim obhajal v zaporih ljubljanskega in beogradskega. Včeraj pa ga je paznik pripeljal na zatočni klop pred sodnike malega senata. Rodil se je na Reki, stalnega bivališča nima, njegovi starši žive v Srbski Moravici. Smrčan je osumljen, da je vlomil na sveti večer dne 24. decembra lani v pisarno Marjanšiča na Poljanski cesti. Sestra Hermina, ki je bila zasilšana kot priča, je povedala, da je popoldne na sveti večer našel na mladega človeka, ki je ravno vstopil iz pisarne, in ga vprašala, kaj dela tu. Neznane je odgovoril, da nič ne dela, sestro je pa pahnil od sebe, nakar je planil na prosto. Tudi sestra Norberta je videla tedaj nepovabljenega gosta. Iz predala v pisarni je izginilo 12.160 din in dve hranilni knjižici z vlogo po 100 din. V naglici je v vromilec in tat pobegnil na umivalniku svojo aktovko. Ta corpus delicti je policija privedla na pravo pot, ko je zasledovala storilca. Izvedela je, da je to aktovko izročil trgovski potnik Viktor Zupančič nekemu umetniku-kiparju, ki se piše Smrčan Ivan.

Dolgo je policija iskala Smrčana po državi, pa ga ni mogla najti, ker se je takoj po vladni Marjanšič odpravil v Prago. Tam je ukradeni jurje kmalu zapravil in lotil se je zopet posla z dietom. Zopet je nekje v vromilec in tat pobegnil, ko je prišel. Obsojen je bil na več mesecev, po prestani kazni pa so ga izgnali na našo državo. Tako je prišel Smrčan končno v roke naše policije.

Da je bil že kaznovan, je obtoženec priznal. Predsednik je prečital njegov kazenski list. V Beogradu je bil obsojen zaradi nevarne vplome tatvine na 2 leti robije, v Ogulinu na leto dni robije in v

Ljubljani pred leti na leto dni strogega zapore. Obtoženec pa je pripomnil, da je bil vedno obsojen po nedolžnem, ker so diete ni moglo najti priči, ki bi ga razbremenile. Gladko je zanikal tudi krivdo glede vlomov v Marjanšiče, češ, da je žrtve masčevanja. Tudi dokaze je predložil sodnikom. Takih dokazov se ni predložil doslej noben obtoženec.

Smrčan je vzel iz žepa list s tlorisom znane Mayerjeve veletrgovine v Ljubljani in začel pripovedovati nenavadne reči. Tak načrt, je rekel, sta izdelala Zupančič in Blagajne, ki me zdaj obremenjuje, da bi sebe oprala. Pridobila sta me, da bi skupaj vlomili v Mayerjevo trgovino. Ogle-dali smo si vse prostore in napravili načrt. Jaz bi se moral skriti na podstrešju in poneti predreti neki zid pri stranišču. Tako bi prišel v trgovino in k blaginji. Blagajne je imel nalogo, da za primer potrebe naredi ponarejene ključke. Oba komplica sem pa vodil za nos. Ker ju nisem ubogal in ker sem pred božičem odpotoval iz Ljubljane, sta se masčevala in trdila, da sem v vromilec iz Marjanšiča.

Kaj pa aktovka? Aktovko, ki so jo našli v pisarni Marjanšiča, Smrčan ni hotel priznati za svojo. Zupančič je nato natančno pregledal in izjavil, da je to prav tista aktovka, katero je dal Smrčanu. Sestra iz Marjanšiča, ki sta videli vromilec, sta izjavili, da bi po postavi utegnili biti Smrčan. Zupančič in Blagajne sta se smejala, ko jima je predsednik pokazal načrt za vlom v Mayerjevo trgovino. Zatrjevala sta, da se s Smrčanom nikdar nista menila o kakem vladu. Smrčan je stopil pred sodnike in jim s temperamentnimi kretanjami povedoval, da priči ne govorita resnice. Ako bi bil on na njunem mestu, bi se ravno tako skušal rešiti kazenskega pregona. Lahko je obremenjevali obtoženca, ki sedi na zatočni klopi, je dejal. Tako enostavno zadeva s pričami seveda ni, kakor si predstavlja Smrčan. Obtoženec se lahko zagovarja, kakor se hoče in zna, priča je pa vedno z eno nogo v zaporu.

Nekaj mesecev je bil Smrčan v Pragi, pa se ga je češčina tako prijetla, da je mešal češke in slovenske besede. Ker je živel več let na jugu, so mu ostale v zavesti tudi srbske in hrvaške besede. Njegovo slovensko jezikovno mešanico smo kljub temu razumeli, verjeti mu je pa bilo težko, da je nedolžen. Senat je sklenil, da bo zasilal še nekega Knapa in nekega Černeta, ki sta v preiskavi vedela nekaj več povedati o Smrčanu, zato je bila razprava preložena.

Zivilski trg

Ljubljana, 15. januarja. Na zivilskem trgu je pred tedni skoraj po vsem zastajalo življenje zaradi mraza, zdaj je pa zopet dovolj blaga na izbiro. Prejšnje tedne se je precej podražila zelenjava, saj je posebej zimska zelenjava celo v Dakociji, domačega blaga pa itak pozimi ni mnogo. Zadnje čase so prodajalci dobro zalozili zlasti z italijansko zelenjavo.

Zelenjava bo še nekaj časa draga. Pocačila bi se mnogo prej, če bi po novem letu ne nastopil tako oster mraz. Vendar se grospodinjim ne bo treba več bati, da bi zelenjava sploh ne mogla dobiti niti po visokih cenah. Zdej je dovolj enajstev po 8 do 12 din kg. Najboljša je veronska endivija, ki je pa tudi najdražja (12 din). Rdeči radič je dražji od endivije, in sicer je po 16 do 20 din kg. Med zelenjavo je najdražji motovilac, od 24 din kg. Vendar motovilec ni nič

to uro, vredno 1500 din. Tatovi so posetili tudi stanovanje Marije Ojstrižve v Rožni dolini in odnesli štirioglatu uro budilko, žepno niklosito, temnosiv ženski plašč in siv povrsnik, izdelan pri tvrdki »Elite«.

Ojstriževa je oškodovana za 1500 din. Iz ljubljanske stolnice je zmanjkala umetna nabožna slika na platnu, predstavljajoča Kristovo obličje. Slika je bila v pozlačenem okviru v velikosti 40 x 40 cm ter je bila vredna nad 1000 din. Iz stanovanja v Tavčarjevi ulici je nekdo odnesel Ernestu Švart temnosivko moško suknjo in par usnenih rokavic v vrednosti 1600 din. Leopoldu Kosaku v Livarski ulici je najbrž neki brezposelnec ukradel lep temnosiv povrsnik, rjave rokavice in nekaj drugih predmetov vrednih skupno 500 din. Tereziji Turnškovici, stanujoči v Černetovi ulici 11, je neki prosiak, ki je beračil po hiši, izmaknil iz omare v stanovanju 500 din vredno srebrno zappestno uro.

Policija zasleduje že nekaj dni tri prejavne ciganke, ki so se pojavile na periferiji v okolici mesta, kjer obiskujejo lahkovorne ženske ter jim pod raznimi pretvarami in s pomočjo nerodnih trikov izmamljajo denar, včas pa posežejo po njem tudi same.

Planincem smučarjem

Ljubljana, 15. januarja. Planincem smučarjem je bilo letos ustreženo, da je direktorja državnih železnic v Ljubljani ugodila dolgoletnim prošnjam ter uvedla poseben smučarski vlak, ki vozi redno ob nedeljah in praznikih z odhodom iz Ljubljane ob 6. uri ter ima zvezo v Rateče-Planico na eni in v Bohinjsko Bistrico na drugi strani. Vlak se vrača s teh končnih postaj zvečer okrog 19 ter prispe v Ljubljano okrog 22. Slovensko planinsko društvo se je za smučarski vlak potovalo že več let ter je vztrajalo pri svoji akciji, zainteresiralo je tudi Zvezo za tujski promet ter doseglo izpolnitve želja planincev-smučarjev. Sedaj je mogoče napraviti razne zimske ture, ker je dovolj časa na razpolago. Ves dan se more smučar smučati po prostiranih smučiščih. Iz Kranjske gore z lahko pripesdo do Erjavčeve kočice, ki je oskrbovana ob nedeljah in praznikih ter dan prej. Iz Rateč hitiš v Tamar pod strmine Jalovca. Tudi komno opravili, ako si uren.

Planinci smučarji se naj v čim večjem številu poslužujejo ugodne železniške zveze v smuške kraje Gorenjske. Na Kravcu in na Veliki Planini je smuka še vedno zelo ugodna ter dostop združen z majhnimi stroški in velikim užitkom. SPD je uvedlo letos še posebne ugodnosti članom pri prehrani: vročo, lepo dišečo kranjsko klobaso s kislim zemljem dobi član za 8 din, za 6 din si privede dušo z zabeljenimi koruznimi žganci in vročim mlekom, le član SPD dobi klop, da si sam skuha čaj in le član SPD ima pravico, da prosti oskrbnico, da mu skuha jedila, ki jih prinese s seboj, seveda proti nizki odškodnini in ako je prost. V interesu planincev je, da se polnoštevilno članijo v SPD, ki more z več člani še več storiti za razvoj planinstva. Vsak planinec si naj tudi zapomni, da dobi v pisarni SPD v Ljubljani posebne zamke, ki dajo recipročne ugodnosti v planinskih postojankah Čehoslovaške, Bolgarije in Poljske. Tudi za nekatere države, ki so vključene v Mednarodni Uniji, je mogoče dobiti ugodnosti, ako se interesirajo pravosodno prijavi. Vse podrobne informacije dobiti v pisarni SPD. Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I. telef. 40-56.

Ne trpinčite živali!

Beleznica

KOLHDAE

DANES: Sobota, 15. januarja katoličani: Maver, Radošlav

JUTRI: Nedelja, 16. januarja katoličani: Marcin

DANASNE PRIREDITVE

KINO MATICA: Beli jorgovan
KINO IDEAL: Opasni zaljubljeni
KINO SLOGA: Dama v sivem
KINO UNION: Poročnik indijske brigade
KINO MOSTE: »Lumpaci vagabundi«
»Irena« (Zeraldina Katnikova)

17. SLOVANSKI VEČER OB 20.15 NA TABORU

OBRTNIKI PLES V vseh prostorih Kazine

FILOZOFSKO DRUŠTVO IN DRUŠTVO ZA PRAVNO FILOZOFIJO IN SOCIOLOGIJO: predavanje univ. prof. dr. L. Pitmanica o »filozofskih osnovah prava in čisti pravni filozofiji« ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta
DRUŠTVO »TABOR«: družabni večer ob 20. v salonu pri »Levi«
»PLES V STALCI« ob 20.30 pri Mikliču
SOKOL LJUBLJANA-SISKA: dečja telovadna akademija ob 19.30 v sokolskem domu
SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Nobene žene več!« ob 20.15
DELAJSKI PROSVETNI VEČER »VZAJEMNOSTI« IN »ZARJE« ob 20. v Delavski zbornici

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED
KINO SSKA: Otroci sreče
SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA — MOSTE: občni zbor ob 9.30 v kinodvorani

ORGANIZACIJA BANOVIN. ZDRAVNI-KOV: občni zbor ob 14. hotel Stružel
PREDVAGLANJE FILMA »MALAJSKA DZUNGLA« ob 10.30 v dvorani Delavske zbornice
SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Nobene žene več!« ob 15

ORGANIZACIJA PRAKTIČNIH TEHNI-KOV občni zbor ob 9.30 v mali filharmonični dvorani

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Dr. Pletocli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Garts, Moste — Zaloška cesta

Uspod sita

Uganka. Zenskega spola sem. Angel nisem, ker nimam ne uma, ne proste volje, pa tudi telesa ne. Hudebec tudi nisem, čeprav prinašam ljudem več zla, nego dobrega. Moje kraljestvo je ves svet. Vlada sem že v pravih časih in vladati bom, dokler bo hodil človek po zemlji. Vladači se morajo meni zahvaliti za krone, brez mene bi ne bilo ne generalov, ne ministrov, milijonar bi ne bil milijonar, če bi ne vladala na svetu jaz in berač mora biti meni hvaležen za svojo bizis in beraško palico. Če bi ne bilo mene, bi nikoli ne tekla slovaška kri po bojnih poljanah, ljudje bi se ne sovražili, ne tožarili in ne pobijali, ziveli bi v miru, slogi in zadovoljstvu. Kaj bi zavaljala na zemlji, če bi nehal vladati na nji jaz.

Kdo sem, kako mi je ime?

KINO IDEAL

Premiera! Premiera!

Gaby Morlay — Adnre Lugnet
v pikantni komediji

Opasni zaljublenci

Danes ob 16., 19. in 21.15, jutri, v nedeljo ob 15., 17. 19. in 21.15 uri

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 15. januarja: Bela bolezen. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol

Nedelja, 16. januarja: Ob 15. uri: Sneguljica. Mladinska predstava. Premiera. Izven. Ob 20. uri: Beraška opera. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol.

Ponedeljek, 17. januarja: Gospodična Julija, Snubač. Red A

Torek, 18. januarja: zaprto.

Sreda, 19. januarja: Pesem s ceste. Red Sreda

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 15. januarja: Pri treh mladenkah. Gostuje ga. Zlata Gjurgjenac. Izven. Znižane cene

Nedelja, 16. januarja: Ob 15. uri: Ančka. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Evgenij Onjegin. Izven. Gostuje ga. Zlata Gjurgjenac. Znižane cene

Ponedeljek, 17. januarja: zaprto.

Torek, 18. januarja: Tosca. Red B.

Sreda, 19. januarja: zaprto

Cetrtek, 20. januarja: Heltea (Smaragdno srce). Krstna predstava opere. Premierski abonma.

Ga. Zlata Gjurgjenac poje drevo vlogo Hanneri v Schubertovi operi »Pri treh mladenkah«. Ponovno je kraljala odlična naša umetnica to vlogo z največjim uspehom na našem odru. Poleg nje nastopijo: gg. Kolacovic — Schubert, Zupan — Tschölli, Polčeva — Grizl, Schöber — Gorski, Dirigira: Zebre, režija: Zupan. Veljajo znižane cene.

Drugo gostovanje ge. Zlate Gjurgjenac, bo jutri zvečer v Čajkovskega operi »Evgenij Onjegin«. Poleg odlične umetnice nastopijo: gg. Španova, Kogejeva, Škerjančeva, Betetito, Kolacovic, Banovec. Dirigent: kapelnik štrifot, režiser: prof. Šest. Veljajo znižane operne cene.

Krstna pred. opere »Heltea« (Smaragdno srce), za katero je napisal libretto in muzikalne osnutke ing. Peter Golovin, in katere je izdelal in instrumentalni g. B. Leskovic, se vrši v cetrtek 20. t. m. za premierski abonma. Kvalitetna glasba, ki vsebuje številne udarne in izredno melodijne slagere, daje operi nadpovprečno vrednost, ter nosilec glavnih partij: gg. Nolljevi, Gorskemu in Janku mnogo prilike za pevski razmah. Posebne omebe vredni so originalni španski in asteški plesi, ki jih je naštviral baletni mojster Golovin. Dirigent: Dr. Švara. Režiser: prof. Šest.

Monumentalno filmsko delo sezone!

POROČNIK INDIJSKE BRIGADE

Po slovitem romanu M. Jacobyja in R. Leigha. — V glavnih vlogah: OLIVIA DE HAVILLAND in ERROL FLYNN

KINO UNION Telef. 22-21

V nedeljo ob 10.30 dop. **KRALJEV TENOR**

Danes premiera in predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri — Vstopnice rezervirajte v predprodaji, ker je zanimanje ogromno — Predstave v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

Vesela dunajska opereta ob znižanih cenah od 2.50 din naprej! W. Eichberger, L. Slezak, Lucie Englisch — Film smeja in zabave po opereti »Poštni kočijaž iz Lonjumeau«

Sličice z nedeljskih smučarskih tekem

Skromna udeležba tekmovalcev v vseh panogah, osobito pa v teknu

Jesenice, 14. januarja. Smučarji imajo letos razmeroma ugodno zimo. Dobre snežne razmere so nam dale upanje, da bo letošnja tekmovalna sezona na prireditvah in številu tekmovalcev bolj pestra in živahna kakor prejšnja leta. Klubske tekme, katere so se po Gorenjskem vršile v nedeljo, pa žal niso izpolnile našega pričakovanja, kajti pri vseh klubskih tekmah je bila izredno slaba udeležba članov-tekmovalcev.

Tekem TK »Skale« na planini Rožci so se udeležili samo 4 tekmovalci. Tekem Alp. SK »Gorenjec« na Črnem vrhu samo 5 tekmovalcev, tekem SK »Bratstvo« v teknu na 12 km samo 6 tekmovalcev in še to 3 izven Jesenice, tekem SK Dovoje Mojstrana majhno število članov, ki so se kar izgubili med mladino in končno tekem »Hirije« v Planici samo 8 tekmovalcev.

Res je, da se tekem na Rožci nista udeležila člana »Skale« Heim in Novak, ki sta šla na akademsko smučarske tekme v Švico in da je od Bratstva bil odsoten Sknelj, ki vodi tečaj v Bosni in da je Ključnik Lofze z Mojstrane pri voljakih, toda vse to ne more izbrisati močnega vtisa, da je število naših tekmovalcev osobito v teknu od leta do leta manjše.

O tej stvari sem govoril z organizatorji tekem in tudi s tekmovalci. Prvi poudarjajo, da je pri tekmovalcih premalo dejavne in preveč materializma. Tekmovalci na pravico, da ne bodo tekli, ker s strani javnosti ni za tek nobenega zanimanja in da so tudi zahteve pretežke.

Te navade bodo tudi precej držale, kajti večina nekdanjih tekmovalcev je šla na izlete drugam, namestu da bi se tekem udeležili doma. Tudi izjave tekmovalcev, da se naša javnost vedno manj zanima za smučarske tekme — dr. Bil. so časi, ko

so bile klubske tekme velik dogodek za široko javnost. Tekmam je prisostvoval sam ban, njegovi odposlanci, generali, oficirji in župani. Na mizah so se lesketali srebrni pokali, zlate ure in krasni kipi, ki so jih poklonili najboljšim predstavnikom oblasti, občin in zasebniki. Danes pa vsega tega ni. Tekme se vršijo skoraj pod mermikom, toda pod njim nobena luč ne gori. Število smučarjev od leta do leta narašča, toda število tekmovalcev stalno pada. Če bo šlo še nekaj let v tem pravcu naprej, ne bomo imeli niti trojice dobrih tekmovalcev, ki bi lahko dostojno zastopali naš sport v tujini.

Smučarstvo preživlja krizo, ker organizacije nimajo denarja. Članarina zadostuje komaj za tekoče upravne izdatke, kaj šele za tečaje, opremo in odpravo tekmovalcev na tekme, predvsem pa v tujino. Tekmovalci izhajajo večinoma iz delavskih in nameštenskih vrst. Med njimi jih je malo iz premožnih rodbin. Ti so navadno med gledalci.

Zelo malo se za zimske sport zanimajo kraji in posamezniki, ki imajo od njega neposredne koristi. Sportno gibanje bi morala izdatneje podpirati država, banovine in občine. Te bi morale vsako leto vstaviti primerne postavke v letne proračune. Tam, kjer se vrši smotrna telesna vzgoja mladine v prosti prirodi, tam je malo bolnikov in tam so majhni izdatki za zdravila in bolnišnice. Mladina, ki se giblje zunaj v zimski naravi — se utrjuje proti vsem vremenskim neprilikam in vsem tegobam, ki tarejo mehkužneže vse življenje.

Denar vložon za smotrno vzgojo mladine, se z visokimi obrestmi vrača nazaj vsem ustanovam in posameznikom, ki podpirajo mladinsko gibanje.

ceneji na merice kakor na težo; merice motovilec je po 150 din, a za kilogram je treba okrog 20 meric. Malo je ledenke (»ajserice«) in mehke salate in sta nekoliko dražji od enajstev. Po 16 din kg. Ovečata se k sreči ni več podražila. V slovenskem je prodajalo po 10 din kg. Med varietetami je treba omeniti artičoke, ki so po 2,5 din komad in sladko papriko (italijansko blago), ki jo prodajajo po 2 din komad. Na izbiro še zeljnatih glav, ki so v splošnem po 4 din kg. Prodajajo jih stalni prodajalci in kmetice. Zdej lahko prodajajo nepokroto zelenjavo na prostem, ne da bi se jim bilo treba bati, da bi zmaznila.

Jabolki je tudi na izbiro, a kmetice prodajajo zadnje čase le slabše obranjeno blago. Precej leta jabolka pa imajo še v zalozni stalni prodajalci. Prodajajo jih od 3,5 do 6 din kg.

Perutninski trg je slabše založen že od božiča. Jajca se v slovenskem niso več podražila: po večini jih prodajajo (sveža) po 2,25 din par. osuščena pa po 6 din par. komad.

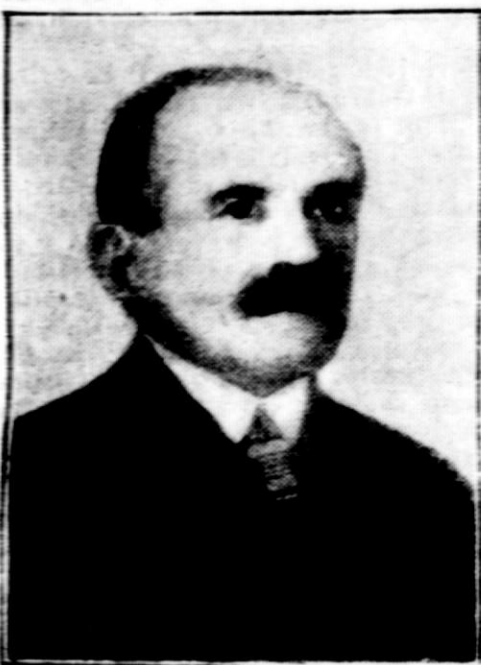
Tatvine

Ljubljana, 15. januarja. V stanovanje Minke Osredkarjeve na Masarykovi cesti 14 je vlomil v cetrtek tat in odnesel 2500 din, blizu 100 šlingov in nekaj

Dr. Alfred Šerko

Ljubljana, 15. januarja. Na Aleksandrovi univerzi je zopet zapela stara zastava. V kratkem razdobju dobrega pol leta je naša najvišja kulturna ustanova izgubila še svojega drugega odličnega znanstvenika. Pokojnemu dr. Ivanu Prijatelju je sledil snovi v prerani grob univ. prof. dr. Alfred Šerko, bivši rektor, profesor, dekan in profesor ljubljanske univerze. V četrtek ga je napadla pljučnica, kateri se je njegovo krepko telo dolgo upiralo, naposled pa mu je opešalo srce in snovi ob 15.40 je za vedno zatihnil oči.

Dr. Alfred Šerko je bil rojen 16. julija 1879 v Cerknici. Ljudsko šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa v Ljubljani, a leta 1897 se je vpisal na graško univerzo. Studiral je medicino, a kmalu je preselil na filozofijo in odšel na Dunaj, kjer je bil leta 1903 promoviran za doktorja filozofije. Bivil se je z logiko, psihologijo, spoznavno teorijo, zgodovino filozofije itd. V njem pa je bila neizmerna želja, da se izpopolni svoje znanje in zato je na Dunaju nadaljeval študij medicine. Šest let pozneje je bil promoviran tudi za doktorja medicine. Nekaj časa je študiral tudi v Strassbourgu.

Po promociji je odšel na znamenito kliniko mojstra Kraepelina v München, kjer je bil nekaj časa volonter, a že leta 1912 se je vrnil na Dunaj, kjer je postal asistent avstrijskega znanega učenjaka Wagner-Jaurega na nevrološki kliniki. Dr. Wagner-Jaurec je mladega asistenta visoko cenil in ob odhodu mu je dal zelo laskavo izpričevalo.

Z Dunaja je odšel leta 1914 v Trst, kjer je začel privatno prakso kot nevrolog psihijater, obenem pa je bil imenovan v tem svojstvu za slovenskega izvedenca pri delnem sodišču. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je moral z nemško armado v Galicijo, kjer je postal mnogim napram ter je bil priča strašnih epidemij kolere in polne poraza avstrijske armade. Na nekem banketu oficirjev se je dr. Šerko, ki je bil vedno odkriti značaja in je vsakomur

brez strahu povedal svoje mnenje v brk, izrazil, da bo Rusija nedolžno zmagala in da grozi Avstriji polom. Obtožili so ga za izdajstvo in protidržavnost in ti se bil moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem. Tedaj je začel simulirati bolezen in poslali so ga v garnizijsko bolnišnico v Krakov, kjer so ga spoznali za nesposobnega in neodgovornega in ga odpustili iz vojaške službe.

Nato je prosil za službo in je bil kmalu dodeljen vojaški bolnici v Gradcu na psihiatrično-nevrološki oddelku, kjer je ostal do leta 1919. Najprej se je priglasi za habilitacijo na dunajski univerzi, kjer so ga pa po zlonamernih kot Slovenca odklonili. Odsel je v Prago in se na podlagi materiala habilitiral kot privatni docent za biologijo in psihijatrijo.

Do jeseni l. 1919 je služil v naši vojski in sicer v garnizijski bolnici v Ljubljani, nakar je bil ob ustanovitvi medicinske fakultete imenovan za rednega profesorja nevrologije na ljubljanski univerzi in pozneje tudi za šefa oddelka za duševne bolezni v bolnici.

Dr. Šerko ni bil le eden naših najorginalnejših, najbolj duhovitih, odkritih, značajnih in dobrih mož, temveč tudi eden naših največjih znanstvenikov. O tem priča številna njegova znanstvena dela, publikacije, knjige in eseji v nemškem in slovenskem jeziku. Že leta 1912 je zbudil pozornost s svojo razpravo »Über paranoide Erkrankungen«, ki jo je napisal na podlagi svojega študija v Münchenu, a prav tako je naslednje leto druga njegova razprava »Im Mesekalmarisch« povzročila nemalo senzacije v znanstvenem svetu. Na Dunaju je istega leta napisal razpravo »Einige zur Diagnostik der Rückenmarksgeschwülste«, med vojno pa tri znanstvena dela, in sicer »Über Simulation der Geistesstörung«, »Involutionsparaphrenien«, »Acute paraphrene Angiostrophie«.

Na naši univerzi je skupaj z univ. prof. dr. Janezom Plečnikom organiziral medicinsko fakulteto, ki ji je bil skoraj stalno dekan. Predaval je sodno medicino in psihopatologijo in napisal je tudi v slovensčini več znanstvenih del, tako »Živčevje« (»Anatomija živčevja«) in »Fiziologija živčevja«. Kot velik ljubitelj prirode je skušal dr. Šerko organizirati tudi v Ljubljani živalski vrt, za katerega se je zelo trudil in zavzemal, a ni našel pravega odziva in razumevanja. Bil je tudi pravi strokovnjak za naše kače, zlasti za gade in modrase. Prejela smrt tega vsestranskega delavnega, na raznih poljih agilenega moža in učenjaka, pomeni hud udarec za našo mlado univerzo.

Pokojni je bil poročen z go Julijo Krajčovo iz Grahovega pri Cerknici, a poleg nje žaluje za njim sin dr. Alfred, ki je tudi zdravnik, mati Zofija, ki jo je nedavno doletela težja nesreča ter brata dr. Milan, profesor v Ljubljani in dr. Edvard, zdravnik na Vrškem. Pogreb pokojnika bo jutri ob 14. izpred hiše žalosti, Gregorčičeva ul. 15.

Odličnega pokojnika bo ves slovenski narod ohranil v častnem spominu. Ugledni rodni naši iskreno sožalje!

Smučarski tečaj „Slovenskega Naroda“

Za zaključek pa o drsalnem koraku, prestopanju in preskoku

Ljubljana, 15. januarja. Prehajamo k zadnjemu poglavju našega tečaja. Že pri kristjanjih smo poudarjali važnost obvladavanja snuka na cni nogi, v še večji meri pa prihaja to v poštev pri drsalnih korakih, ki se imenujejo tudi smučski lok in pri prestopanju. Pri nobenem drugem liku ne pride toliko do izraza pravilno prenašanje telesne teže z ene noge na drugo, kakor baš pri teh korakih.

Prestopanje je v smučanju eno najvažnejših poglavij, ker s to tehniko poljubno spreminjamo smer enako kakor s kristjanjo, le da porabimo znatno manj časa in truda. Prestopni korak ima pred kristjanjo vrh tega se to prednost, da ga lahko uporabimo skoraj na vsaki vrsti snega, ko nam vsi ostali obrati odpovejo. Če n. pr. pri smuku naletimo na oviro, ki se ji ne moremo ogniti, storimo to najlažje in najenostavneje s prestopanjem, ne da bi pri tem izgubili na hitrosti. V tem je namreč največja prednost prestopanja, kajti z njim lahko po potrebi poljubno povečamo hitrost.

Drsalni korak

Temeljna vaja za prestopanje je drsalni korak ali smučski lok. Je močno sličen drsalnemu liku in ga izvajamo izmenično z levo in desno nogo. Princip je naslednji. V smuku prenesemo težo na eno nogo, drugo pa nekoliko dvignemo v zrak in jo držimo tesno ob obrambeni nogi. Vse to izvajamo v počepu. Nato odkloni-

nim korakom na levo in onim na snegu. Pri smučanju odsmučamo v prvi črti v novo smer, pri drsalju pa v liku, iz česar sledi, da je naziv »smučski lok« prav za prav pogrešen oziroma neločen.

Pri drsalnih korakih je treba paziti, da dvignemo smučko odklonilno v novo smer šele tik pred tem, preden se z njo dotaknemo snega. Drsalne korake uporabljamo najlažje na manjših strminah in na trsi podlagi. Po trdem snegu se pa z drsalnim korakom prav lahko gibljemo tudi v ravni in sicer s pomočjo ali brez uporabe palic. S palicami bo naše premikanje hitreje. Ko imamo n. pr. vso težo na levi nogi, desno pa dvignemo v zrak, zasadiamo obe palici hkrati pred seboj ob smučkah in se z njima močno odrinemo, obenem pa se z robom leve smučke. Ko drsimo v novi smeri, dvignemo palici in se z njima odrinemo spet, ko bomo podrsnili v levo. Razlika je v tem, da v smuku ne uporabljamo palic in da smo v razmeroma nizkem počepu, v ravni pa je gornji del trupa rahlo nagnjen naprej.

Prestopanje

Prestopanje ni v bistvu nič drugega, kakor več zaporednih drsalnih korakov v isto stran. Rabimo ga torej pri obračanju oziroma pri izpreminjanju smeri. Slika nam kaže prestopanje v levo. Najprej dvignemo levo smučko, odklonimo njeno konico v levo preden je položimo na sneg in se z desno smučko odrinemo. Nato položimo desno smučko vzporedno k levi v sneg in smučamo na obeh. Vse postopek ponovimo s tem, da ponavljamo odklonjamo levo smučko v levo, dočim se z desno odiramo in prilagamo k levi, dokler ne smučamo v željeni smeri. Prestopanje bo tem hitreje, čim preje in čim ostreje odsmučate v novi smeri. Najprej oster postopanje uporabljamo zlasti tedaj, če imamo le malo prostora na razpolago. Zaradi naglo si vrstočih prestopov pa morajo biti izpadni koraki manjši. S telesom se ne poženemo v odklonjeno smer, temveč prečno s tem, da preskakujemo. Iz prestopanja je nastalo preskakovanje, ki pa ga uporabljamo le v večji brzini in vseh v nizkem počepu. Dočim se pri prestopanju odiramo bolj s stopalom, izvajamo preskakovanje bolj s peto. Tudi ne čepimo pri tem na celi nožni ploskvi, temveč na petah. Začetnikom priporočamo, da uporabljajo prestopanje le tedaj, če je na razpolago dovolj prostora, na ožjih mestih pa je bolj priporočljiva kristjanija. Ko jim bo prenašanje telesne teže prešlo popolnoma v meso in kri, jim prestopanje tudi v največji brzini in na najožjih mestih ne bo povzročalo težav. Zaradi tega je prestopanje zelo važno in često povsem odtehta kristjanjo ter ga najpogostje priporočamo. Z vežbanjem na rahlo nagnje-

nih strminah je mogoče v razmeroma kratkem času pridobiti precejšnjo popolnost.

Prestop

V gibanem snegu, na ostrih zavojih, zlasti pa v gumbu, je izvrsten, morda najboljši pripomoček prestopanju stišni prestopni špek. Z njim prestopimo v izbrano smer. Preden ga delamo, preidemo (telesno teža enakomerno na obeh nogah!) v nizki počep. Odklonimo nameravamo v levo. Opazimo se na notranji rob desne smučke ter se močno odrinemo v novo smer. Telesno moč medtem močno nagibni v smeri odklonjene leve smučke, da katero dostikoma, desno pa po zraku pritegnemo vzporedno k levi.

Preskok

Za zaključek naj omenimo še preskok, v bistvu čista kristjanija. Preskok uporabljamo na hudih strminah in na skrajnem snegu, vendar nikdar v veliki brzini ter na spihanem ali zglajenem snegu in kjer bi mogli sprostiti plaz. Od kristjanije se razlikuje v tem, da ne razbremenimo smučki z vzravnavno trupa, temveč jih popolnoma dvignemo od tal in v zraku zasadiamo v izbrano smer. Preskok izvajamo vedno iz prečnega smuka. Na sliki kaže preskok na desno. V nizkem počepu zasadiamo palico ob krivini desne smučke, pri tem pa morajo biti smučki in kolena tesno skupaj (najvaž-

Preskok

nejše pri preskoku!). Nato se z močno vzravnavo, oprti na desno palico, poženemo v zrak in pritegnemo nogi, kakor bi čepeli v zraku (glej sliko). Odriv znatno olajšamo, če zavrtimo levo palico v močnejšem liku v smer, kamor hočemo preskočiti. Odklonimo se z obema nogama hkrati in z oporo na desno palico zavrtimo telo in z njim smučki v zraku v izbrano smer. Preden pademo na tla, se vzravnavamo in nagnemo na znotraj, da lahko s počepom prestopimo smuk. Tik preden se s smučki dotaknemo snega, izpademo z desno smučko nekoliko naprej, s čimer povečamo sigurnost dostotka. Nato smučamo v novi smeri. Preskok ni tako težak, kakor je na prvi pogled videti, je pa najboljši pripomoček zlasti na ozkem prostoru.

Številke o naši bolnici

Ljubljana, 15. januarja. Ni nam treba govoriti posebej, kakšne razmere vladajo v naši bolnici. Dovolj nam povedo že same številke o sprejetih bolnikih. Zal nimamo statistike o odklonjenih bolnikih. V natrpani sprejemnici čakajo dan za dnem bolniki, da bi jih sprejeli v bolnico. Kdor je sprejet je lahko srečen.

Največ bolnikov sprejme kirurški oddelak, ki je bil zadnje čase razširjen. Bolnikov, ki prosijo za sprejem v kirurški oddelak, navadno ne morejo odklanjati, ker jim je potrebna takojšnja zdravniška pomoč. Lani je bilo sprejetih na kirurškem oddelku 8.396 moških in 5.762 žensk. Umrla je 131 moških in 84 žensk. Moških je torej umrlo nekoliko manj kakor 1%, žensk pa okrog 1,5%. Za kirurškim oddelkom sprejme največ bolnikov interni, večkrat mnogo manj; lani se je zdravilo na internem oddelku 2000 moških in 1952 žensk. Umrljivost je na tem oddelku mnogo večja kakor na kirurškem, saj je umrlo 111 moških (5,5%) in 79 žensk (4%). Največ bolnikov je bilo sprejetih aprila, ki je najbolj nezdrav mesec in sicer 1.572 moških in 1.260 žensk. Lani je umrlo v bolnici povprečno 52 ljudi na mesec, skupno 357 moških in 267 žensk. Sprejetih je bilo skupno 31.607 bolnikov, umrlo je pa vseh 622, torej 1,9%.

Odklonjenih je bilo 2800 bolnikov, med temi jih je bilo 7, ki so že mrtve pripeljali v bolnico. Vsega skupaj je bilo sprejetih 2926 bolnikov več kakor lani.

Obračun zagorske občine

Zagorje, 15. januarja. Iz obračuna naše občine, ki je bil razgrnjen na vpogled do 10. t. m., posamezno nekatere zanimive številke. Na osnovi proračuna za poslovno leto 1936/37 so znašali dohodki 1.466.595 din in toliko tudi izdatki. Dejansko so pa bili dohodki v znesku 1.056.241,35 din, za 412.353,65 din manjši, po čemer so se ravna tudi izdatki. Faktični primanjkljaj znaša 173 tisoč 973 din, za kolikor je občina manj izdala.

Obračun ubožnega sklada je uravnotežen ter je bilo izdanega in prejetega, kar je treba posebej poudariti, še več, kakor pa je znašal proračun. Prejetega je bilo 215.913,55 din, prav toliko je odšlo za socialne dejavnosti.

Velike težave pa ima občina s starimi obveznostmi, ki vse proračune že nekaj let občutno obremenjujejo. Dolg, ki ga je napravila občina z dograditvijo vodovoda v dobrih časih, ni odplačala radi krize. Za gradnjo vodovoda je bilo doslej izplačanih 850.531,97 din, ostane pa znaša še vedno 749.468,03 din. S komasacijo izlask smo prevzeli še dolg za novo izlasko šole, ki znaša 314.635,51 din. Skupno znašajo torej stari občinski dolgi 1.064.103,54 din, torej približno toliko kakor znaša celotni občinski proračun za eno leto.

Mimo tega so tu še nepravilne obveznosti novejšega datuma in sicer za mate-

rialske izdatke za prosveto. Treba je kriti to šolo v Zagorju 38.200, za Toplice 35.416,17, za Istake 29.437 din. So pa tu še računi iz prejšnjih let, ti so pa celo precej večji in sicer za Toplice 114.354, za Zagorje 110.000, za šolo v Znojnih pa znesek 1.400 din. Vseh nekritih obveznosti za leto vzdrževanje teh šol je torej 329.309,17 din, s čimer se je skupni dolg povečal na 1.393.412,71 din. Proti temu pa iskamo občina premoženja v nepravilnostih in na inventarju 206.611,82 din in je torej aktivna.

Da je zabredla občina v težke obvezno-

Ludvik Mrzel: Bog v Trbovljah

Umetniška intuicija gre Mrzlu vzporedno s spoznavanjem dinamike miselnosti človeka-delavca

Ljubljana, 15. januarja. Prejubi popotnik, pomagaj mi, da imam luč gori. Tak je napis na kapelici Matere Božje pri Sv. Urhu nad Trbovljami. Tak je tudi motto knjige Ludvika Mrzla »Bog v Trbovljah«. Prva ima naslov »Bog v Trbovljah« in po njej je bila knjiga krščena. Založila jo je »Založba Trbovljskega tiskala pa Blasnika tiskarna. Slikar Maksim Sedej jo je obogatil z 20 izvrstnimi lesorezi.

Ludvik Mrzel je dosegel v Trbovljah. Ko se je potepal okrog Sv. Urha, je kdove kolikokrat prečital napis na kapelici in njegovo bistvo oko je opazilo, da pri znamenju luč več ne gori. Zaman je napis vabil preljube popotnike, da bi pomagali, da bi luč gorela. V Mrzlu je pa vzplamtel ob neki taki priliki, ki je hodil tam okoli Sv. Urha, luč globokega spoznanja. V umetniško Mrzlu morda tudi ni bilo več Boga, kakor ga ni bilo več v Trbovljah, ko je premišljeval o človeku-delavcu in o njegovi luči in temi, o njegovem Bogu in njegovi veri. Umetnik Mrzel je zatrdno spoznal predvsem to, da je bil nekdo Bog v Trbovljah, da pa so ga človeku-delavcu in trpinu — vzeli. Morda so ga vzeli tudi Mrzlu, o tem ne vemo nič, čeprav prečitamo njegovo knjigo. V tej knjigi Mrzel o tem ne piše, čeprav je Bog glavni v njegovih pravljicah. Vemo pa, da Mrzlu niso vzeli duha, ali svetega duha. Ne, bog sveti duh Mrzla ni zapustil in on njega ni zapustil, kako bi sicer mogel Mrzel umetniško oblikovati v svojih pravljicah subtilni svet socialne duhovnosti. Vprava na ta svet je naperjeno umetniško oko. Med ustvarjalci na področju socialne literature je pogledal Mrzel globoko, do dna. Redki so, ki se dvignejo tako visoko sprito teh problemov, redki, ki jih zajamejo tako široko kakor Ludvik Mrzel.

Upor v Indiji in junaška borba Angležev

Nekaj pojasnil k velikemu filmu »Poročnik indijske brigade«

Eno leto in pol je delal režiser Kertes na pripravah za svoj veliki film ameriške tvrdke Warner Bros. Prepotoval je mnogo sveta, Indijo, Arabijo in Krim, da si poišče najprimernejše kraje za filmanje snovi, ki jo je obdelal lord Alfred Tennyson v svoji baladi »Poročnik indijske brigade«. Iz znamenitih hlevov so zbrali 700 arabskih konj najčistejše pasme za atako angleških huzarjev. Sloni, leopardi, ogromne kače igrajo istotako važno vlogo v filmu, na nekem lovu v Indiji, ki je prikazan v vseh svojih podrobnostih kakor še nikoli prej. Dva brata, zaljubljeni v isto dekle, izdajalski poglavar neke obsejne indijske države in herojska žrtve angleških huzarjev, so trije glavni motivi, okrog katerih se suče kolo intrig, ljubezni, spletke, borbe in smrti.

Družbi Warner Bros se je posrečilo angažirati za film pravo indijsko princezo Balga. Naskok indijske brigade v dolini smrti leta 1854. je ostal do današnje-

sti, je kot rečeno, zakrivila težnja gospodarske depresije, katero je ravno naša občina najbolj občutila. Temu se je kot razumljivo zelo pridružil povečana obremenitev za socialne dejavnosti, mimo tega pa je bilo tu še dolga upravnih nedostatkov s strani banovine, ki je nameravana odplačila anuitet črtala, s čimer so obveznosti le narasle. Vse pa kaže, da se bodo prilike toliko popravile, da bo mogoče resno računati na pospešeno zmanjševanje dolgov. Razumljivo pa je, da se bodo morale razmere temeljito splojati in tu za več let.

Komaj da mu je mogoče postaviti ob stran katerega izmed mlajših sodobnikov glede na njegovo izvirnost, izražanju, kompoziciji in glede na čistost in svojevrsnost v slogu.

Človekovo manj praviljico, zakaj gre Mrzelov estetični objekt je človek-delavec in njegovo življenje in okolje. Taj vrsta literature pravimo »socialna literatura«. Ne vemo, kajti človek je socialno bitje, četudi je človek-parazit, v tem smislu namreč, da je njegova duševnost ali duhovnost rezultanta čisto socialnih činiteljev. Vsa človekova vrednotenja: ki so glavni sestavni del tega, kar imenujemo duhovnost, se morajo natiati le v človeku, ki je organski član teke zadržnice, nekega občestva. Zato so socialnega izvora, morejo rasti in se razvijati le v zajednici in v duševnosti človeka, ki je živi del zajednice. Zaradi tega ni socialne literature. No, Mrzel na popise, kako filirajo hčere bankirjev, od mladega so mu bili pred očmi in pri srcu črni revirji in človek-delavec, ki je usodno zapleten ne samo v gospodarsko dogajanje svoje zajednice, temveč tudi v njeno duhovno dogajanje. Delavčovo fatalno zapletenost v gospodarsko dogajanje odkrivajo kulturni Evropeji od Marxa naprej sociologi, politiki, znanstveniki in tudi umetniki. Malo pa je literature z umetniško vrednostjo, ki obravnava zapletenost delavske miselnosti v duhovno sfero: v religijo na primer.

Ni dvoma, da je duhovnost človeka-delavca sestavljena tudi iz prvih najvišjih duhovnih vrednot. Saj tudi delavec misli, čustvuje in veruje. Mnogo jih je že danes, ki vedo, da delavec strada v času gospodarske depresije, ni jih pa doti, ki vedo, da se je z velikimi spremembami v načinu gospodarstva spreminjati tudi svet delavčeve vrednotenja in verovanja. Kadar so v krhli tla, se zvija, dvomi, se bori in obupava tudi duh. Kadar se premikajo tla, se podirajo hiše zgrajene na tleh.

Mrzelovo umetniško oko je zagledalo dvome obup in spremembe delavskega duha. Samo umetnik-filozof more priti do spoznanja v tem subtilnem svetu. Mrzel je tak filozof. Umetniška intuicija mu gre vzporedno s spoznavanjem dinamike miselnosti človeka-delavca. Ni potrebno, da ta kopije ravno črne diamante v Trbovljah, lahko roba tudi v pisarni, za katrdrom, v laboratoriju ali za operacijsko mizo. Njegovo nasprotje ni človek-izobražene ali človek-intelektuale, njegovo nasprotje je samo človek-parazit.

Ludvik Mrzel je psiholog par excellence. Spoznal je, kaj se je zgodilo v človeški duši zaradi kapitala, zaradi znanosti, tehnike in politike. Zato je njegov Bog včas tako neznanstveno žalosten in zaskrbljen. Zato si Bog misli, da bi si moral napraviti zase kak majhen kot, ki bi se ga niti Einstein ne mogel dotakniti. Presenljivo ostra so Mrzelova spoznanja na področju duhovne dinamike in z močao estetsko silo so oblikovana.

ga dne nepojasneni in celo vojni strategiji si niso še edini, ali je bila to taktična pogreška ali nesrečna strateška poteza. Vsi zgodovinarji pa priznavajo junaštvo čete 700 angleških vojakov, ki so vsi do zadnjega padli v naskoku, enem najstrašnejših, kar jih pozna vojna zgodovina. Ta epohalni film, pri katerem je sodelovalo nad 10.000 ljudi, čigar stroški so znašali nad 2.000.000 dolarjev, bomo videli od danes naprej v kinu Union. Priporočamo ga najširšim krogom občinstva.

Iz Zagorja

Senzacija za Zagorje bo brez dvoma predvajanje plastičnega filma v kinu »Triglavi«, v četrti in nedeljo. Plastični film prikazuje predmete tako živo, kakor da gledamo zgodovino z resničnimi ljudmi in resničnimi okolici, oreji še z globino, dočim nam navadni film prikazuje samo širino in višino odzno do dolžino, brez globine. Ne zamudite!

Občni zbor sokolskega društva bo v nedeljo 16. t. m. v mali dvorani Sokolskega doma. Vse ostalo na vabilih.

PRI ZDRAVNIKU

Vaša operacija bo gotovo obogatila zdravniško vedo. — Nikakor ne, gospod doktor, zame plača bolnišnica blagajna.

17. Slovanski večer

Pokrovitelj Drevi Adamič-Jazz
Nj. Vel. kralj Peter II. ob 20.30 na Taboru

HERSAN CAJ

UCINKUJE dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic.
POMAGA pri arterioskleroti in hemoroidih.
OLAJŠA muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.
OLAJŠUJE obolelaja pri mesečni tlači in menstrualni.
ODSTRANJUJE motnje debelosti in vse dela ritke.
Dobiva se v vseh lekarnah!
Reg. S. br. 1930/930

HERSAN

DNEVNE VESTI

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze gg. Vodušek Valens, Prelovšek Borut, in Peditor Josip iz Ljubljane. Stare Lee, in Stare Egon iz Trsta ter Picek Edvard iz Novega mesta. Čestitamo!

— Iz državne službe. Imenovana sta za šifroanta zvanika pri oddelku kontrole mer sreskega načelstva v Celju šifroant dnevničar Alojz Grošek in za policijskega stražnika pri policijski upravi v Ljubljani pripravnik Fran Žužek; premeščen je po potrebi službe arhivski uradnik Vladimir Zorut iz državne bolnice za duševne boleznine v Novem Celju v državno zdravilišče v Topolnici; upokojen je policijski stražnik pri upravi policije v Ljubljani Josip Obravnič.

— Iz banovinske službe. Imenovani so: za banovinskega uradnika pripravnika veterinarske stroje v srežu Kočevje s sedežem v Ribnici diplomirani veterinar iz Vinice pri Varaždinu Pavel Gulina, za banovinskega glavnega arhivara banovinske bolnice v Slovenjgradcu banovinska arhivska uradnica Ivanka Vrhovec, za banovinskega tehničnega višjega pristava pri banki uprave v Ljubljani banovinski tehnični pristav inž. Jožef Krajinč in za banovinsko upravno pisarniško uradnico lanovinska uradnica pripravica pri banki upravi Mara Toroš. V višjo skupino so pomaknjeni banovinski ekonom pri banki upravi Antiož Bizjak in banovinske pomožne sekretarja pri banki upravi Josip Golar in Alojzij Jagodič; na lastno prošnjo je bil premeščen banovinski sekretar Franc Dornik od sreskega načelstva v Šmarju pri Jelšah k banki upravi.

— Češkoslovaška-jugoslov. gospodarska centrala v Beogradu. V Beogradu je bila ustanovljena pod imenom Centre Economique gospodarska centrala za poglabitev splošno gospodarskih in finančnih stikov med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Vodstvo centrala je prevzel član upravnega odbora Narodne banke Tihomir Pantić.

DOCENT DR. IVAN MATKO
otvarja
konziliarno prakso
v LJUBLJANI, DVORSKOVA UL. 12.
Ordinira od pol 12. do 1.

— Netočna vest. V soboto 18. decembra smo med dnevnimi vestmi poročali, da je Justina P. v Kočevju ukradla 350 din in baržunasti kostum in več svilenega perila. Ta vest pa ni bila točna. Denar je Justina posodila svoji prijateljici, obleko in perilo se je pa našlo doma v postelji.

Prijubljeni obrtniški ples DJO (planinsko rajanje) bo v soboto, dne 5. februarja 1938.

V KAZINI
Nabavite vstopnice pravočasno!

— Društvo »Naša Skrinja« naznanja, da bo s pomočjo najmerodajnejših faktorjev za spomlad pripravljena mnogovrstno, res pravilno blago za naše narodne noše in naše domače dečke.

Kino Sloga — Tel. 27-30

Kdo še ni čul o slavnem detektivu Sherlock Holmesu? Kdo še ni bral njegovih neustrašenih podvigov proti londonskim zločinom? Sleherni človek je za navdušenjem čital njegova dela. In eno takih del je kazano v filmu:

Dama v sivem

V glavnih vlogah Trude Marlen in H. Speel

Ne zamudite prilike, da si ogledate še danes ta velenapeti kriminalni film! Rezervirajte si vstopnice v predprodaji! — Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15, jutri ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

— Zdravniške vesti. Dr. Poganič Marjan v Celju in dr. Högl Ivan, zdravnik v Ljubljani, sta bila zaradi smrti izbrisana iz imenika zdravnikov za dravsko banovino. Na lastno željo sta se izbrisala tudi dr. Góšil Fran, primarij bolnice za duševne bolezni v pokouju in dr. Voves Jan, banovinski zdravnik v pokouju in Radovljici.

— Živalske kužne bolezni. Po stanju z dne 10. t. m. je bila v dravski banovini svinjska kuža na 90 dvorih, svinjska rdečica na 4, kuža čebelnje zalaga na 3, svinovka in parkijevka na 23, konjski garj na 2, šustavec na 1 in steklina v 1 primeru.

— Iz »Službenega listca«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 5 z dne 15. januarja objavlja ukaz kraljevskih namestnikov o volitvi senatorjev: pravilnik o prostovolnem višjem zavarovanju delavcev za omenozlost, starost in smrt, odobritev sprememb in dopolnitev statuta osrednjega urada za zavarovanje delavcev, pojasnilo glade carinjenja predmetov, ki se uvažajo neosetstvenim, podaljšanje veljavnosti začasne tarife za pobiranje avtorskega honorarja in razne objave iz »Službenega Novica«.

— Pred izpremembo obrtnega zakona. V trgovinskem ministristvu je pripravljen osnutek zakona o izpremembah in dopolnitvah obrtnega zakona. Osnutek bo te dni poslan vsem gospodarskim zbornicam in drugim zainteresiranim organizacijam.

— Velike skupne Angležev pridejo na našo Primorje. Včeraj jutraj je prispel v Split ravnatelj našega turističnega urada v Londonu Hinko Brandes. Njegov prihod je v zvezi z organizacijo letošnjega poleta angleških turistov našega Primorja. Brandes pravi, da vlada po vsej Angliji veliko zanimanje za našo Primorje. Letos bodo prihajali Angležji k nam v večjih skupinah po 100, 200 in še več. Angležji bodo potovali v Dalmacijo večinoma preko Ljubljane in Zagreba.

— Šahovski prvak Vasja Pirc v Zagrebu. Zagrebški amaterski šahovski klub priredi jutri v svojih prostorih na 6 do 8 šahovskih handicap match, ki ga bodo igrali udeleženci pet ur, a tempom 40 potez na 2 uri in pol in 16 potez v vsaki nadaljni uri. Te zanimive šahovske prireditve se udeležijo tudi naš šahovski mojster Vasja Pirc.

— Smrt ugodnega Dolenca. Davi je po krašem trpljenju umrl na svojem domu ugodni posestnik iz trgovca Josip Zupančič, bivši župan, član občinskega sveta itd. Pokojni je bil eden naših najbolj delavnih mož in je bil njegova zasluga, da je Dolenjska tako lepo napredovala v zadnjih letih in zlasti, da je dobila elektriko. Bil je tudi član Sokola, gasilec in drugih društev, ki so zaradi njegove smrti zelo prizadeta. Zasluznega moža bodo položili v večnemu pokopu s ponedeljek ob 10. na farnem pokopališču v Trebnjem. Častca mu sponin, v čelni rodini naše sožalje!

— Moderna cesta Split—Sarajevo. V kratkem začno graditi moderno cesto med Splitom in Sarajevom. Najprej bo zgrajena cesta od Solina do Klisa in od Klisa do Dugega polja.

— Novo moderno kopališče v Splitu. Mestno poglavarstvo v Splitu je razpisalo natečaj za zgraditev novega moderne kopališča na Bačvicah, ki naj zamenja dosedanje leseno in ne posebno lepo kopališče. Zaenkrat so določili v ta namen poldrug milijon. Denarno sredstva se bodo dobila iz pokojninskega sklada občinskih uradnikov.

— Prva Dalmatinka napravila sodni izpit. Pred apelacijskim sodiščem v Splitu je položila v četrti s pravim uspehom praktični sodni izpit sodnica pripravica iz Dobrote v Boki Kotorski Vera Kamenarović. To je prva Dalmatinka s sodnim izpitom.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKU — TELEFON 41-79

Duhovita komedija

Otroci sreče

Lilian Harvey — Willy Fritsch — Paul Kemp

Dve uri smeja in zabave!

Predstave v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob pol 9. uri.

Sobotna predstava odpade vsled dejce sokolske akademije.

— Konzert »Zvončeka« v Sisku. V Sisku društva in posamezniki, ki so prejeli prošnjo za sodelovanje in nabiralne bloke, da naj ga blagovolijo v kratkem obvestiti o svojem uspehu, ker izide 2. številka »Zvončeka« točno 1. februarja.

— Za 4 dni v Gorico. Trst z avtobusom po Vipavski dolini 30. I. do 2. II. Priglasite se takoj za podrobnosti navodila na naslov »Društvo, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Iz »Zvončeka« sklada bodo nešteti otroci izmenjevali po vsem svetu brezplačno prejemali »Zvonček« in se po njem duhovito veselili s svojo daljno domovino. Podprite zato vsi plemeniti prostovolno in narodno-obrambno akcijo in darujte v »Zvončeka« sklad.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, čez dan spremenljivo oblačno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura na Rabu 16, v Beogradu, Sarajevu in Splitu 10, v Mariboru in Zagrebu 9, v Ljubljani 5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767.8, temperatura je znašala — 2.

— Zagoneten samomor v Sisku. Včeraj so našli v Sisku obešenega steklarskega mojstra v tvornici stekla Miloša Teslića Jana Matuško, češkoslovaškega državljan. Pokojni je prišel v Sisko lani v začet-

ku decembra od Sv. Križa pri Rogški Slatini, kjer je živel več mesecev kot brezposelni delavec. V Sisku je pa kmalu dobil delo in izkazal se je kot izvrsten strokovnjak. Zaslužil je 100 do 140 din dnevno. Njegova žena živi še vedno na Češkoslovaškem. Zadnje čase si je uredil stanovanje in pisal ženi, naj pride k njemu. Pričakoval jo je vsak čas. V četrti zvečer se je pa vrnil iz Zagreba in se doma obesil. Kaj ga je poglaval v smrt, ni znano.

— Nov grob. Davi je po dolgem trpljenju umrl v Kočevju g. Lovšin Ivan, trgovec in posestnik. Pogreb bo v Ribnici v nedeljo, 16. t. m. ob 4. uri popoldne. Zavednemu naprednjaku naj bo lahka zemlja. Sorodnikom pa izrekamo naše sožalje!

— Svojega otročka je zadavila. V Postojni pri Zagrebu je bil storjen večerjavi zločin. V potoku so našli v cunje zavitega 4 mesečnega otročka, ki ga je mati zadavila in vrgla v potok. Orožniki iščejo brezsrčno mater.

Iz Ljubljane

— Iz Vsem davkoplačevalcem v vednost. Po razpisu davčne uprave in policije, je treba v januarju in februarju plačati takse za služnjine in motorna vozila. Za te takse je potreben poteg državnega koleka se banovinski kolek. Te banovinske koleke je dala banovina v prodajo trafikantom, kar je za davkoplačevalce zelo ugodno. Na podlagi tega podpisano udeležijo vsi davkoplačevalci obvestilo, da se za nabavo tudi banovinskih kolekov poslužuje trafik in tako pripomore trafikantom do skromnega zaslužka. Iz pisarne združenja trafikantov.

— Iz Razstava načrtov za trnovsko otroško zavetišče in voljski spomenik. Danes bo odprta v Jakopičevem paviljonu razstava načrtov, ki so bili vloženi na razpis javnega natečaja za mestno otroško zavetišče v Trnovem in za spomenik voljakom, padlim v svetovni vojni, ki bo stal na pokopališču pri Sv. Križu. Razstava bo odprta vsak dan do vseh 24. t. m. ter bo ogled načrtov vedno mogoče do mraka.

— Iz Predavanja Prirodoslovnega društva. V ponedeljek 17. t. m. ob 20. bo predaval v dvorani Delavske zbornice g. univ. doc. dr. phil. med. et tech. Ladislav Klinec o temi »Vitamini«. O teh za človeka in živalski organizem neobhodno potrebnih snoveh, katerih številna rase s novimi raziskavami in odkritji iz leta v leto, bo vedel predavatelj na duhovit in poljudno-znanstven način povedati mnogo zanimivega in bo prav nazorno pokazal, kako težke posledice zadenejo organizem, če v njegovi hrani ni zadostne množine tole, beljakovin itd., zlasti pa če mu primanjkuje zamotanih in razvpljivih vitaminov. Predavanje je v enaki, ni nično za preprostega človeka kakor tudi za inteligentne kroge in bo podano tako, da bo lahko umljivo za neizobražena človeka; vendar pa bo tudi inteligent ob duhoviti in strogi izjavljani našel odgovor na kopico petičnih vprašanj. Ker bo obisk brez dvoma zelo številan, svetujemo, da dvignete vstopnice pravočasno in bo zaradi tega blagajna odprta že pred pol 20. uro. Vstopnina je 2, 4 in 6 din.

— Iz Lutkovno gledališče Sokola I. na Taboru vprizori jutri, 16. t. m. ob pol 16. uri, krasno lutkovno igrano »Peterčkov poslednje sanje«, katero je spisal direktor naše drame, gospod Pavle Golia. Je štiri deljanka, v kateri nastopi tudi kralj Matjaz s svojo ženo in hčerko Alenčico. Prav pristočno delo s siroto Peterčkom bo vsakogar zanimalo. Igra tudi mladinski orkester. Vstopnice 5, 4, 3 in 2 din se dobe tudi že v prodaji v naprej jutri ob 11. do 12. Lahko tudi telefonično.

— Iz Vsa znašala lepota narodnih noš se odkriva šele na velikih prireditvah, kjer se noše kosajo med seboj s pisanimi barvami, interesantnimi kroji in tudi s podčrtavanjem dražesti svojih lastnic. Najstarejša in tudi najlepša taka prireditev je pa v Ljubljani brez dvoma večer jadranske straže, ki bo 5. februarja na Taboru spet zbral najkrajse noše vseh slovenskih narodov, predvsem pa seveda spet pokazal vse čare Ljubljancem v peča in avbah. Že zaradi noš mora biti jadranski večer blesteti! Da pridejo narodne noše in tudi modernejša toalete do svoje popolne veljave, mora biti pod avbami in frizuricami tudi dosti židane volje in zato ljubljanski krajevni odbor JS že davno vse skrbno pripravlja, da boše na njenem večeru na Taboru gotovo sijajno razpoloženi. Vse dame pa, ki razpolagajo z narodnimi nošami jugoslovanskimi ali drugimi slovenskimi, prijazno vabimo, da se z njimi na tem večeru predstavijo.

— Iz Planinski ples priredi SPD v Ljubljani v torek 1. februarja t. l. ob 20. uri v Sokolskem domu na Taboru. Vsi tisti, ki so prejšnja leta obiskovali tradicionalno planinsko prireditev, bodo tudi letos radi prišli. V krogu planincev mora vsakdo, hočeš, nočeš, postati dobre volje. Prireditev SPD je zelo prijetna in vedno dobro obiskana. SPD nudi članom v predprodaji znižano vstopnino. Čisti dohodek se bo porabil za delno kritje stroškov za popravila planinskih postojank in planinskih potov. Planinci, pripravite se na planinsko prireditev.

— Iz V soboto 15. t. m. »Ples v šaleci« pri Miklihu. Začetek ob 20.30 — konec ob 4. jutraj.

— Iz Denaturiranje Spiritu se je napil. Sniči se je na Sv. Petra našim onaveštil 45 letni plesarski pomočnik France D. iz Most. Rečevali so ga odpeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da se je France napil denaturiranega Spiritu.

— Iz Nevarna lahkežavka. Trgovski potnik Maja je sredi v četrti zvečer neke v mestu 22 letno Majo Pa. doma iz Zelmedelji, ki pa se stalno zadržuje v Ljubljani in živi burno življenje. Maja je povabil Majo v neko gostilno, nakar sta obiskala še več gostiln. Pri tem se ga je podletni fant tako napil, da je s težavo enačil in v gostilni zaspal. Maja pa ga tudi tedaj ni hotela zapustiti, dokler se ji ni posrečilo, da je ne-

OBISK IN ENODUŠNO PRIZNANJE VSEH KINOPOSETNIKOV DOKAZUJE, DA JE

„BELI JORGOVAN“

NAJLEPSI FILM, KAR JIH JE VIDELA LJUBLJANA V ZADNJIH LETIH!

SAMO ŠE DANES: ob 16., 19. in 21.15 uri
IN JUTRI V NEDELJO: ob 14., 16.30, 19. in 21.30 uri

Nedeljska matinejska predstava ob 10. uri dopoldne po znižanih cenah!

Tel. 21-24 **ELITNI KINO MATICA** Tel. 21-84

opaženo posegla v njegov žep ter mu izmaknila 1000 din. Navihanka je nato hitela naravnost v trgovino, kjer si je takoj kupila nov plašč. Okradeni Meks je večeraj ves dan zasledoval in jo slednje res iztaknil v neki drugi vesel družbi ter jo izročil stražniku.

— Iz Nasilen berač. Stražnik je sredi aretirani na Poljanah čisti 55 letnega bivšega rudarja Miha A. ki je razrazil in nadlegoval minotavce za denar. Miha, ki je bil posteno naroskan, se je aretaciji sicer upiral, slednjaj pa se je le udal in odkorakal v zapor s stražnikom, ki mu je moral priti na pomoč s tovariši.

— Iz V Sentijskem gledališču »Nobene žene« večer. Prireditev si par ur oddiha in nabavite si takoj vstopnice. Takega »vzornega« gospodinjstva, kot ga vodi natakars Meks, naberje se niste videli. Popoldnška predstava je namenjena zlasti posetnikom izven Ljubljane.

— Iz II. (42.) delavski prosvetni večer »Vzajemnost« in »Zarja« bo v soboto dne 15. t. m. ob 20. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Na večeru bo sodelovalo društvo »Vzajemnost« iz Dobruj pri Ljubljani. Na sporedu bodo pevske, godbene in dramatizirane točke najboljše vsebine. Vprizorižena bo Upton Sinclairova enodejanka »Vlomilec«. K prireditvi, ki bo nudila razvedril in pouk, najvidnejše vabimo vse prijatelje in prijateljice teh naših priljubljenih prireditev.

— Iz Plesni zavod »Jenke« v Kazini. Se sprejema dame in gospe v »začetniški« plesni tečaj vsak ponedeljek ob 20. uri. Vsako nedeljo ob 16. popoldnški ples. Vsako torek in četrtak ob 20. »nadaljevalni« tečaj. Posebne plesne ure in informacije vsak dan. Dijaki popust.

— Iz Violinist Karl v. Baitz, ki bo koncertiral v petek 21. t. m. v veliki filharmonični dvorani, spada v ono vrsto dozorjavajočih umetnikov, ki si danes vztrajno in neizpodbitno pridobivajo sloves prvih svetovnih mojstrov. Zato bo njegov koncert nedvomno umetniško posebno vzbujajoča prireditev.

— Iz II. literarni večer primorskih pesnikov in pisateljev priredi delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor« v četrti 20. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Na večer opozarjamo vso našo javnost.

8 filmskega platna

— Kino Ideal: Opasni zaljubljeni. (Les Amants Terribles). Film je francoski. Že to je zadostno priporočilo zanj, da je dober. Slabih francoskih filmov menda sploh ni, vsaj pri nas jih še nismo videli. Včeraj so ga prišli gledat bolj redki; danes bodo povedali drugim, da je ne samo dober, temveč naravnost izborni in obisk kina to gotovo večji. Na filmskem platnu se razvija pred nami ljubka, a-skoliko pikantna komedija iz zakonskega življenja. Zivo nam prikazuje in potrdi znani nemški pregovor: »Kar se ljubi, se grize«. Do solz se nasmehje pri tem filmu, lahko pa vidiš v njem morda tudi kosček svojega intimnega življenja, svoje usode. Nobenega otepavanja, nobenega idealiziranja, gola realnost, na traku naših dni tekoče življenje kakor se razvija pri Francozih največkrat in najraje, kar je njihov značaj tak, je pa možno tudi povsod drugod. Komaj poročena zakonca se pripravljata in ravšata za vsako malenkost, dokler se zakon ne loči. Komaj se pa ločita, že so se zahrepenila drug po drugem. Oba se drugič poročita in čim ju privede, vključujejo skupaj, ju že zopet poveže vroča ljubezen. Toda kar se ljubi, se grize. Na begu on pred svojo drugo ženo, ona pred svojim drugim možem, si zopet skočita v lase, razvije se prista zakonska idila, krožniki lete enemu in drugemu v glavo, vihar isterije, nervoznosti in jeze znova zapleše, se pa zopet poleže. Njen drugi mož in njegova druga žena težko dohajata la vtirine ljubčih in prepričljivih se zakoncev. Slednjaj ostane la sama, brez vsakega upanja, da bi se ali njemu posrečilo navezati nazaj ženo ali njo moža, ki ju noben priprepi in nobeno lasanje ne more ločiti. Ta film redkih kvalitete se priporoča najboljše sam. V njem je sicer močeno poudarjen francoski duh in francosko okolje, vendar pa ne tako, da bi nam bilo dejanje tuje.

Iz Celja

— Iz Predavanje o Durmitorju in Črni gori. Na ljudskem vseučilišču v Celju bo predaval v ponedeljek 17. t. m. ob 20. znani turist in fotomater g. Griesbach iz Zagreba o Črni gori in Durmitorju ter bo predvaljal nad 200 krasnih skiptičnih slik v naravnih barvah. Predavatelj bo seznanil poslušalce z vsemi važnejšimi krajevnimi, pokrajinskimi in etnografskimi zanimivostmi tega dela naše države in z malo znanimi lepotami razsežne velegrske skupine Durmitorja. Opozorjamo občinstvo na to zanimivo in poučno predavanje.

— Iz Proslava rojstnega dne kraljeviča Tomislava. Prostoletni gasilski četi Celje in Gaberle hosta prireditvi v nedeljo 16. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma v Celju akademijo v počastitev rojstnega dne gasilskega pokrovitelja Ni. V. kraljeviča Tomislava. Spored akademije je zelo pester in zanimiv.

— Na Bogojavljenje v sredo 18. t. m. bo v pravoslavni cerkvi v Celju ob 9. služba ložja, ob 10. pa blagoslovljanje voda. V torek 18. in v sredo 19. t. m. popoldne bo blagoslovitev stanovanj pravoslavnih vernikov.

— Iz Savinjska podružnica SPD bo pritečila v torek 8. februarja v risalnici moševske Sole v Celju predavanje o poljski ekspediciji v Ande. Predaval bo g. Jan Stolarek.

— Iz Tekme v slalomu za prvenstvo dravske banovine in za prvenstvo Mariborskega zimskosportnega poudaveza bodo v nedeljo 23. t. m. s startom ob 10. dopoldne pri Celjski koči. Zrebanje starih starih bo eno uro pred pričetkom tekem v Celjski koči. Tekmovalci, ki bo dosegel prvo mesto, bo prejel naslov »Prvak dravske banovine« v slalomu za leto 1938, in darilo g. J. Zmagovalci s področja MZSP bo dobil zaslovo »Prvak Mariborskega zimskosportnega poudaveza« v slalomu za leto 1938. Zmagovalci bodo prejeli tudi čestna darila in diplome. Razdelitev nagrad bo takoj po tekovanju pri Celjski koči.

— Iz Poročila za smučanje z dne 14. t. m. Moziška koča (1344 m): — 8, lahko oblačno, 10 cm pršica na 150 cm podlage. Šnuka idealna, Celjska koča (700 m): — 4, deloma oblačno, mirno, 5 cm pršica na 25 cm podlage.

— Dve nesreči. V četrti je padla 62letna dinarica Marija Kačnikova v Veliki Pl. rešili z isalve in si zlomila desno nogo pod koleno. Islega dne je padla 62letna zasebnica Pavla Samova iz Konjice pri nabiranju drv v gozdu in si zlomila levo roko v zapetju. Ponesrečenki se zdravita v celjski bolnišnici.

— Iz Nočno lekarniško službo ima od sobote 15. t. m. do vseh petka 21. t. m. kv. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

SOKOL

— Zbor sokolskih župnih načelnikov. Danes so se zbrali v Beogradu sokolske župne načelnice iz vse države. Na dnevnem redu so poročila o delu načelnikov SSK, o delu članic v vseh sokolskih župah ter program dela za leto 1938/39. Zbor bo trajal dva dni. Na njem se bo sklepalo tudi o udeležbi jugoslovanskih Sokolov na X. vseokolskem zletu v Pragi.

— Uprava Sokola Ljubljana-Vič sporoča svojemu članstvu, da bo redna letna skupščina v nedeljo 23. t. m. ob 10. v sokolskem domu z običajnim dnevnim redom. V svojo sestavo kandidirane liste za novo društveno upravo bo v četrti 20. t. m. v sejni sobi sokol. doma članski sestanek. Vabimo vse članstvo, da se obnežna zbora in sestanka udeležijo polnoštevino. Uprava.

Uradno vremensko poročilo

po stanju z dne 15. t. m.
Rateče-Planica 870 m: — 4, jasno, mirno, pršič, 100 cm.
Kranjska gora 810 m: — 2, barometer pada, oblačno, mirno, pršič 50 cm, sankališče in drsališče uporabno, Erjavčeva koča na Vršiču 1501 m: — 8, jasno, pršič, 115 cm.
Dovje-Mojstrana 650 m: — 6, jasno, mirno, 32 cm snega.
Bled 501 m: — 3, oblačno, mirno, srez, 28 cm, drsališče in sankališče uporabno, Poljanka 1300 m: — 3, jasno, 15 pršica na 100 podlage.
Sv. Janez v Bohinju 530 m: — 5, oblačno, mirno, 5 pršica na 50 podlage.
Zlatorog v Bohinju 530 m: — 8, pršič na 50 zmznjene podlage.
Dom na Komni 1520 m: — 7, solčno, pršič, 180 cm.
Koča na Zelenici 1534 m: — 2, barometer pada, 10 pršica na 200 podlage.
Dom na Kofcah 1500 m: — 2, barometer pada, 10 pršica na 200 podlage.
Dom Biba na Menini planini 1508 m: — 8, 8 novega snega na 120 podlage, deloma jasno.
Ljubelj 1370 m: — 1, barometer pada, sankališče uporabno.
Pohorski dom 1030 m: — 4, jasno, mirno, srez, 70 cm.
Mariborska koča 1080 m: — 4, jasno, mirno, srez, 70 cm.
Ruška koča 1249 m: — 1, oblačno, vetrovno, sren, 60 cm, sankališče uporabno.
Pesek 1282 m: — 2, barometer pada, mirno, južen sneg, 100 cm.
Senjorjev dom 1522 m: 0, barometer pada, mirno, snega 150 cm.
Koča pod Kopo 1377 m: — 5, jasno, vetrovno, 10 pršica na 140 podlage.
Koča na Smrekovcu 1380 m: — 3, jasno, mirno, 10 pršica na podlagi.
Moziška koča 1344 m: — 4, 10 pršica, na 150 podlage.
Celjska koča 700 m: — 1, barometer pada, mirno, 25 suhega snega.
Rimski vrelce 510 m: — 7, oblačno, mirno, 12 pršica na 40 podlage.
dodatno poročilo z dne 14. t. m. 1938
Gorjše 1000 m: — 3, lahno oblačno, mirno, 10 pršica na 80 podlage.
Sv. Križ nad Jesenicami 1000 m: — 1, jasno, mirno, sever, 10 pršica na 40 podlage.
Jezerko 890 m: — 5, jasno, mirno, 15 pršica na 40 podlage.
Dom na Mrzlici 1118 m: — 5, jasno, vzhodnik, seseden sneg, 50 cm.

Iz Kranja

— Redni občni zbor SPD podružnice Kranj bo 26. januarja t. l. ob 20. uri v Narodnem domu v Kranju z običajnim dnevnim redom.

— Prireditve. V vrsto tradicionalnih predpustnih prireditev sta se zadnja leta uvrstila obrtniški in akademski ples. Obrtniški ples, ki je znan po svoji domačnosti, animiranosti in po obliki vsega kranjskega meščanstva brez razlike, se vrši nočjo na »Stari postji«, elitni akademski ples pa bo dne 22. januarja v Na-

rodnem domu. Za obe prireditvi vsta v javnosti veliko zanimanje in jima je uspeh zagotovljen.

— Neveča. V torek popoldne je posestnik Benedik s šmarjetne gore vladil s konjem hode v dolino. Na potedeneli cesti je premalo pazil na gibanje hoda in je hode zdrčal čez rob ceste in strme ceste v dolino in potegnili seboj še spredaj vpreženega konja. Vse skupaj se je valilo po hribu navzdol do podnožja šmarjetne gore na Gorenjo Savo. Seveda je bil konj mrtev in ves razmrvarjen. Tudi Benedik sam se je komaj izognil, da se njega ni potegnili hode po bregu navzdol.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, kajave beseda Din 1. davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 1 — Din. davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

V nedeljo originalna SVICARSKA GODBA! Igrajo bratje Malenšek. Ples! Pustni krofi! — Gostilna Martinc, Zg. Siška. 266

Vsled ogromne zaloge »Hubertus« plaščev, zimskih sukenj, oblek, perila i.t.d. ODPRODAJAMO VSA OBLACILA s 15 do 20% popustom.

PRESKER LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

50 PAR ENTLANJE ažuiranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din »Julijana«, Gosposvetska cesta 12.

Sveže najfinije norveško ribje olje iz lekarne dr. Piceoltja v Ljubljani se priporoča sledim in slabotnim osebam

Dnevni in večerni krojni tečaj

za damsko oblačila se bo vrtil od 3. do 23. februarja 1938 — Prijave sprejema

TEODOR KUNC

lastnik od kr. banske uprave dovoljene sole

LJUBLJANA Aleksandrova cesta 5/II

DOPISI

29-LETEN GOSPOD v državni službi, želi zmenja z gospodično ali vdovo v starosti do 41 let. Ponudbe na ogl. odd. »Naroda« pod »Pomena«.

PRODAM

POCENI PRODAM zaradi preobremenjenosti spaj cerijsko trgovino v Zagrebu na zelo dobrem prometnem mestu v bližini sole in kolodvora, brez konkurence, bodočnost zagotovljena, najmanjša niska. — Potrebno din 15.000. Informacije iz usluge Jeni Kovač, Zagreb, Vlasika 93-A. II. 24j

ŽAGAR

polnojarmentik, dve krošni žagi v najboljšem stanju, skupno napredaj vsled opustitve obra. ta. Ogledati in prevzeti na licu mesta. Franc Majdič, Vir, Domžale. 276

SNEŽNE ČEVLJE, GALOSE kakor tudi druge čevlje, popravlja »Express« brzoopravilnica, Sv. Petra cesta 6. 279

SLUŽBE

KNJIGOVODJA

mlajša moč, s šoferskim izpitom, vojašine prost, želi namčenja v kakšni zadrugi ali manjšem podjetju. Naslov: Rudi Drnovšek, Potoška vas 16, Zagorje ob Savi. 274

VAJENEC

za mizarstvo se sprejme. Se-dej, Mala Colnarska. 284

V nedeljo originalna SVICARSKA GODBA! Igrajo bratje Malenšek. Ples! Pustni krofi! — Gostilna Martinc, Zg. Siška. 266

Vsled ogromne zaloge »Hubertus« plaščev, zimskih sukenj, oblek, perila i.t.d. ODPRODAJAMO VSA OBLACILA s 15 do 20% popustom.

PRESKER LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

LES lipov, jelšev ter jesenov, popolnoma suh, rezan od 25 do 30 mm, napredaj najboljšemu podniku pri odjemu cele zaloge. Ogledati in prevzeti na licu mesta. Franc Majdič, Vir, Domžale. 275

BARVANJE LAS odlikovano in nagajeno iz salona Jože Strgar, Miklošičeva cesta, pri kolodvoru. 277

POUK

STROJEPIŠNI POUK Večerni tečaj, oddelki od pol 7. do 8 in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dn.vno od pol 7. do 8. ure. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Christofor učni zavod. Do-ma-lanka 15

LEPEGA VEDENJA dopisni tečaj, potreben vsakomur. Diskretno. Cena 25 din. Pišite na »Lahka metoda«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12/II. 270

Sveže najfinije norveško ribje olje

iz lekarne dr. Piceoltja v Ljubljani se priporoča sledim in slabotnim osebam

ZAHVALA

Za številne izraze sožalja ob smrti naše nepozabne sestre, tete in svakinje, gospe

Marije Ditinger

se najiskreneje zahvalujemo. Posebno se zahvalujemo č. duhovščini sv. Cirila in Metoda, vsem darovalcem cvetja in vencev, gg. pevcem in godbi »Sloga«.

Zahvalujemo se tudi vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

V LJUBLJANI, dne 15. I. 1938.

ZALUJOCI SORODNIKI

ZGODBE BREZ GROZE

so najprijetnejše razvedrilo, ki vam bo skrajšalo dolgočasne zimске dneve in ki bo razveselilo vse vaše drage, če jim jih darujete.

ZGODBE BREZ GROZE

so nenavadno lepa knjiga in tudi nenavadno poceni. 10 din broširana — KNJIGA — vezana din 15

Naročite takoj

ZGODBE BREZ GROZE

ZALOŽBA »CESTA« Ljubljana — Knafljeva ulica 5

Največji slovenski denarni zavod MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

ima

lastnih rezerv okoli din 25.000.000.—

Prirastek novih vlog v decembru 1937 din 5.300.000

Prirastek novih vlog od 1. — 13. januarja 1938 din 5.560.000.—

Novo in oproščene vloge v skupnem znesku din 203.000.000.— so vsak čas razpoložljive.

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Gasilska četa javlja, da je preminul danes zjutraj naš dolgoletni predsednik

Zupančič Josip

posestnik, bivši župan i.t.d.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 17. januarja 1938., ob 10. uri dopoldne. Neumornemu javnemu delavcu ohranimo trajen in časten spomin.

TREBNJE, dne 15. januarja 1938.

GASILSKA ČETA V TREBNJEM

REKTOR UNIVERZE KRALJA ALEKSANDRA I. IN DEKAN MEDICINSKE FAKULTETE sporočata tužno vest, da je dne 14. t. m. umrl gospod

Dr. med. et phil. Alfred ŠERKO

redni univerzitetni profesor, bivši rektor, večkratni dekan in prodekan medicinske fakultete, mnogoletni predsednik dr. Oražnovoga dijaškega doma, odlikovan z redom sv. Save III. razreda in Belega leva i.t.d.

Velezaslužnemu članu profesorskega kolegija ohrani univerza trajen in časten spomin.

Pogreb bo v nedeljo, dne 16. t. m. ob 14. uri od pokojnikovega doma, Gregorčičeva cesta 15, na pokopališče na Viču.

V LJUBLJANI, dne 14. januarja 1938.

Mussolinijeva desna roka

Najmogočnejši mož je v Italiji za Mussolinijem šef policije Arturo Bocchini

Ime Arturo Bocchini je izven Italije malo znano in tudi ničesar ne pove. Celo v Rimu ostaja mož s tem imenom tudi v najtuhnejši ulici mesta neznani. Vendar ima pa Bocchini pod nadzorstvom 41 milijonov ljudi. On je oseba odgovorna za Mussolinijev varnost in Duce ne stori nič važnega, ne da bi se poprej posvetoval z njim. Bocchini je Mussolinijeva desna roka in z njim ga veže tudi tesno prijateljstvo. Bocchini je Mussolinijev glavni udar in od njega sme vsak čez k njemu. Navadno za posel vsak dan opoldne, da se pomnita o najvažnejših vprašanjih, ki se pogosto odločata za nadaljnjo usodo Italije.

Lakonično, mirno izgovorjena besedica »da« je poleti 1936 prepirala Mussolinija, da želi italijanski narod vojaško ekspanzijo v Abesinijo in da se ni treba bati deljenih nazorov med italijanskim ljudstvom. Ena sama besedica iz Bocchinijevih ust je odločila usodo Abesinije in prinesla Italiji cesarstvo. Enako bi bil pa zadostoval Bocchini nikalni odgovor, da bi bila ubrala zgodovina italijanskega naroda drugo pot. Ko je hotelo italijanska vlada lani naložiti samem poseben davek, da bi podprla Mussolinijev kampanjo »svet otrok«, je bil zopet Bocchini tisti, ki je to odločno oveličeval. Že da bi neletela nova davečina na odpor med ljudstvom, ki mora za itak plačevati visoke davke in nositi posledice državne usode, je bila, da je vlada svoj predlog uradnikala.

Kot šef policije in teje državne policije OVRA je razpredel Bocchini s pomočjo svojih prijateljev nevinno mrežo in sproji je do najmanjših podrobnosti obveščen o vsem, kar se zrodi tudi v najbolj skritem kotičku Italije. OVRA budno reagira na italijanske javno mnenje. Primerjali bi jo lahko z boljševiško brezvičarko. Čeprav je Bocchini tako močna osebnost, vedo ljudje o njem zelo malo. Njegova fotografija je nikoli ne najvi v listih, še manj pa razgovor z njim. Po značaju je Bocchini za svojo odgovorno službo najprikladnejši mož. On je namreč nepodkupljiv, častihlepa ne pozna, za nobeno odlikovanje se ne potuje, svoje delo opravlja z največjim veseljem in nesebičnostjo. Stal njegovih agentov je najpopolnejša policija na svetu, saj prednjači boje celo nemški Gestapo in ruski GPU.

Sedež OVRE ni nikomur znan. Sestaja se kakor tencee in nikoli dvakrat na istem kraju. Večina agentov pozna samo svojo najbližjo predstojnika. Ti ljudje so poosebani med prebivalstvo in imajo najzgodnejše police od navadnega delavca do visokega uradnika. Pogovarjajo se z ljudmi iz svoje okolice in tako so dobro poučeni o javnem mnenju. Bocchini je zrasel iz skromnih razmer. Rojen je bil leta 1880 v Giorgio del Sanno v Campaniji. Studiral je, da bi postal advokat. Ko mu je bilo 23 let, je pa vstopil v policijsko službo. Svojega poklica se je oklenil z vso vestnostjo in kmalu je postal jasno, da bo napravil kariero. In res je hitro napredoval, postal je višji inšpektor, potem je pa šlo njegovo napredovanje še hitreje.

Sam se je vedno smatral za lojalnega in vdanega kraljevega služabnika. Nikoli se ni hotel vmešavati v politiko in o fašističnem pokretu je vedel zelo malo. Kot poslovni uradnik je razpustil po ministrskem predložitvi Nitijju ustanovljenju kraljevske garde, ki naj bi bila kljubovalni črnim stražarjem v burnih dneh pred letom 1922. Ko je pa prišel fašizem na krmilo, si Bocchini niti najmanj ni prizadeval kovati iz tega dobrič zase. Pozneje je bil postopoma imenovan za prefekta velikih italijanskih mest. Leta 1926 je bil prefekt v Genovi in takrat je bil poskušan v Bologni atentat na Mussolinija. Po tem atentatu je ekval poiskati Mussolini sposobnega in vestnega uradnika, ki bi ga postavil na čelo policije in ki bi tedaj nad varnostjo

njegovega življenja. Mussolini se je bil namreč usrešil, ker so bili v 11 mesecih poskušani nanj 4 atentati. Predsednik senata Luigi Federzoni mu je priporočil Bocchinija. Poklicali so ga iz Genove in mu poverili vodstvo državne policije. Svoje delo opravlja še zdaj v največje zadovoljstvo. Bocchiniju gre tudi zasluža za to, da je bil prijatelj samovznem morilec socialista Matteottija Cesare Rossi. Rossi je bil namreč pobegnil v Švico, kjer je zatrieval, da je ubil Matteottija na Mussolinijev povabilje, češ, da je bil v inozemstvu fašizmu preveč nevaren. Tedaj so fašisti sklenili privedi Rossija s silo nazaj v Italijo. V Švico so poslali lepo italijansko vohunko, ki ga je povabila v neko obnoje mesto in izvabila v avtomobil, v katerem ga je hotela prepljati čez mejo. Rossi je na pravočasno zavohal nevarnost, skočil je iz avtomobila in pobegnil. Bocchini, ki je organiziral to ugrabitev, ga je iskati po vsej Švici. Ne oziraje se na mednarodno pravo ga je kon-

čno aretiral in pripeljal v Italijo. Kaj se je tam zgodilo z njim, svet še zdaj ne ve. Naj bo že ta zgodba resnična ali ne, eno je jasno, da je Bocchini v Italiji za Mussolinijem najmogočnejši mož. Na Mussolinija ni bil poskušn še noben atentat, odkar je prevzel Bocchini vodstvo policije. Leta 1933 je postal senator. Z njegovim imenovanjem so čakali dolgo, da bi prežgodaj ne pogreli mučne zadeve z Rossijem. Bocchini je zakrknjen samec. Raje mu je umrla v mladosti nevesta in takrat je sklenil ostati samec. Ta sivolasi, nekoliko naprej eklenjeni mož, zdravega, zagorelega obraza je markantna osebnost. Slovi tudi kot eladokusos. Njegova strast so dobra jedila in vina. Obenem je pa tudi strasten zbiralec kravat. Razume se tudi na glasbo, umetnost in literaturo.

Odkar je šef policije, je samo dvakrat zapustil Italijo. Nekoč je bil v Avstriji, lani je pa spremljal Mussolinija v Nemčijo. V svoji pisarni preredi ves dan do poznega večera. Navadno se vrača domov peš in niti na najprometnejši ulici nihe ne spozna v tem ljubznivem, elegantnem možu Mussolinijevga zaupnika, njegove desne roke. Še manj se pa ljudje zavedajo, da srečujeta moža, ki ima v rokah usodo milijonskega naroda.

Kaj se zgodi na svetu v eni uri

V eni uri se narodi 5440 otrok, umre pa 4630 ljudi

Številke niso vedno suhoparne in nezanimive. Presenetile vas bodo, ob tej priliki, ko bomo v njih izrazili samo, kaj vse se dogaja ter zgodi v eni uri na svetu. Ne smete misliti, da je vse skupaj humbug. Statistika, ki sicer dandanes zelo mnogo laže ter jo lahko imenujemo vedo, ki laže s številkami, je vseeno že tako popolna, da lahko precej natančno izračunamo, koliko blaga človeštvo izdela in konsumira v eni uri, koliko ljudi se rodi in umre, prav tako, kakor vemo, koliko n. pr. zasluži na eno uro kitajski kuli ali angleški delavec. Priznati je treba, da je statistika kljub vsem napakam vsaj zanimiva in da nam lahko poda v obrisih najboljše sliko o svetu, kakšne bi si ne mogli ustvariti tudi z najdaljšimi opisi.

Začnimo z zemljo samo, ki preleti v eni uri na svoji poti okrog sonca 1776 km. To razdaljo preleti moderno letalo v petih urah, to se pravi, da je zemlja petkrat hitrejša. Brzovlak prevozi 1776 km v 18 urah, turist bi napravil tako dolgo pot v dveh mesecih, ako bi pešal vsak dan 8 ur.

Optimizem ali pesimizem se lahko budi pri teh številkah: v eni uri se narodi 5440 otrok, umre pa 4630 ljudi. Človeštvo torej ne izumira, a da se množi, to lahko pomeni nevarnost novih vojn, ker so nekateri države čedalje bolj lačne zemlje. Zmed v eni uri umrlih je 15 umorjenih. Zanimivo je, da nam statistika lahko tudi pove, koliko zakoncev se loči v eni uri, in sicer gre narazen 85 zakonskih parov. To se ni tako tragično, če vemo, da je v eni uri 1200 porok. Toliko sklenjenih zakonskih zvez pa ni najhujše, kar se zgodi v eni uri na svetu; samo primerjajmo s tem 198.000 zločinov.

Življenjske bridkosti si ljudje precej osladi, saj sladkorne tovarne izdelajo v eni uri 9.900 vagonov sladkorja. Škoda, da nam statistika tudi ne pove, kdo porabi ta sladkor, kar bi bil zanimivo zlasti za naše razmere. Človeško žepo izraža 5 tisoč litrov popitja v eni uri. Vina ne stee v eni uri nič manj po žejnih pa tudi ne žejnih grlih — pol milijona litrov! V eni uri ljudje uničijo 20 milijonov skodelic kave.

Statistika nam pa ve povedati tudi, da kokiš znesajo v eni uri 2.400.000 jajc. Natančno je izračunano, da ljudje pojedjo v eni uri 3.600.000 kg mesa, in 27 milijonov kg krompirja (2.700 vagonov). V čast moramo šteti kadičem, ki pokade v naši valuti za 60 milijonov tobaka, odnosno njegovega surrogata.

Statistika ne more delati razlik med ljudmi, ker smo ji vsi le številke, na enakost človeškega rodu pa opozarja s tem, da na pr. ravnatelj industrijskega podjetja v Ameriki zasluži na uro 4.500 din, med tem ko mora biti kitajski kuli vest, če zasluži na uro vsaj 1,5 din.

Koliko laži gre v eni uri na svet, nam statistika žal ne pove, pač pa vemo, da rotacije izvržejo v eni uri 16 milijonov izvodov listov. V dobi pozdravnih brzojavk vas bo najbrž zanimalo, koliko brzojavk sploh je odposlanih v eni uri na svetu; statistika pravi: 137.000 brzojavk. Pri pošiljanju darov po pošti smo še celo bolj razpisni; v eni uri pošte odpremo 1 milijon 141.600 zavojev, toda v njih seveda niso vedno darovi.

ROLF FREMONT:

Spet o razvalinah

Pustolovski roman

Imenitno, gospod Benson, zdaj se bova končno pomenila in razumela. Dovolite samo povedati vam da gre za to, da se te razmere izpremenijo. Mi neza-dovoljnejši hrepenimo po vaši tajni baš zato, da bi mogli strmoglaviti urne uzurpatorje in priptence z mest, ki so jih zasedli s krutostjo, nasiljem in z zločinskimi prelivanimi krvi. Kaj bi potem takem odgovorili na mojo ponudbo? Gotovo, da jo sprejimate, kaj ne?

Benson se ni mogel premagati, da bi se porogljivo ne nasmehnil

— Najprej morate vedeti, da ni moja navada verjeti vsega, kar mi kdo pripoveduje. Zlasti pa nimam te navade, kadar se menja veter tako hitro, kakor v najinem primeru. Pa tudi če bi verjel vse, kar sem slišal, bi se s tem nič ne izpremenilo na mojih načelih in na odločitvi ki velja za vsakega.

— Sklenil sem tako pre, predno ste prišli in vseeno mi je kdo bi bil prišel namestu vas ali za vami. Slišal bi isti nepreklicni odgovor: Zaenkrat še ne!

Zdaj pa prosim dovolj o tem. Vsaka beseda in vsako prizadevanje bi bilo zaman. V tolažbo vam pa ponovno povem, da moja tajna ni tako ogrom-

nega pomena, kakor mislite. Njo in mene prece-njujete, to je vse.

Videč iz Bensonovega pogleda, da je res sklenil ne nadaljevati pogovora, je Bowden opustil nadalj-nje poskuse in se poslovil.

— Ali mi ne daste v slovo niti najmanjšega upa-nja, da bi vas smel čez nekaj časa ponovno vrašati, gospod? — je vprašal pred odhodom.

Benson je odkimal z glavjo.

— Opustite to misel. Bodisi da dovršim, kar sem začel, ali pa ostane moja tajna za vedno pokopana.

Počasi je odhajal odposlanec po stopnicah, kakor da razmišlja ali naj še enkrat vrne. Ni pa bilo nobenega upanja na večji uspeh. Odsklonitev je bila preveč jasna.

— Boris je govoril resnico — kakor jeklo je trd ta mož, — je zašepetal Bowden, ko je sedel v avto. In že je izginil avto v zelenju ceste proti Bostonu.

XII.

IZDAJALČEV POBEG

Čeprav Benson čez dan niti z besedico ni ome-nil čudnega obiska in je tudi zvečer, ko je sedeč z Evelino in Arthurjem na terasi, odkoder je bil krasen pogled na širno morje v daljavi, molčal o njem, vendar so se njegove misli sukale okrog tega dogodka bolj, nego je izdal njegov dozdnevni mir. Ta izkušeni mož je bil zdaj prepričan, da budno pazi na vsak njegov korak in da lahko smatra današnji poskus za začetek, nikakor pa ne za ko-nec prizadevanja neznanih nasprotnikov, prežetih na njegovo tajno. Ni namreč niti najmanj dvomil,

da si je nakopal sovraštvo ljudi, ki so tako ali drugače zvedeli za njegov izum in ki jim ga ni hotel prodati.

Ce so se izjalovila prva pogajanja, bodo gotovo segli po drugih sredstvih, morda celo po nasilju, gotovo pa po zvižaji in zahrbtnosti.

Moral je biti torej previden in dobro premisliti, kako in s kakšnim orožjem jim bo mogel kljubovati.

Bensonu ni prav nič skrbelo, da bi mogel kdo ukrasti njegove aparate. Bili so tako dobro spravljeni in razdrti, da bi razen njega nihče ne znal uporabiti poedinih ukradenih delov.

Edina nevarnost je bila ta, da bi se kdo ne polastil aparatov v času, ko bi delal z njimi poskuse in v tem je bila edina slaba stran obrambe.

Benson je vedel, da nima mnogo časa, če hoče svoje izume dovršiti in tako izpolniti, da postanejo zreli za javnost. Zato ni hotel svojih poskusov opustiti — kar bi bila sicer najenostavnejša in najboljša obramba. Za opustitev ali odgoditev svojega dela se Benson ni mogel odločiti. Misel na njegova leta mu je to branila. Čas je preveč htel.

Ce je pa hotel poskuse nadaljevati, kakšne druge varnostne ukrepe bi mogel storiti, razen da bi svoje poskuse skrbno skrival? Toda kje bi mogel najti varno mesto? Saj niti v morskimi pustinja ni bil varen pred zasledovalci.

Vedno znova je razmišljal o tem, kar mu je pravil neznanec o podmornici, ki se mu ni zdela več tako neverjetna in nemogoča kakor prvi hip.

vrnila domov 19-letna raziskovalka Bian-chinova s svojega študentskega potovanja po Afriki, so stvali na njeno kariero pri filmu. Pravi nebotičnik stav na naraste vsak bip okrog Grete Garbo. Največ stav ekle-pajo na to, ali se bo res omožila.

Ludendorff iz inostranstva

Revija generala Ludendorffa »Na svetem viru nemške moči, ki izhaja tudi po Ludendorffovi smrti pod vodstvom njegove vdove Matilde, priobčuje generalovo pismo njegovim privržencem, pisano v Tutzingu 16. novembra 1936 in namenjeno za objavo šele po Ludendorffovi smrti. V pismu pravi Ludendorff v glavnem:

»Hotel bi živeti še dolgo, toda smrt la-hko pride nenadoma. Izpolnil sem kot vo-jak izredne dolžnosti in največje naloge, kar jih je kdaj slonelo na ramih vojaka. Ob strani svoje države sem živel vsestransko bogato življenje, delal sem za svoj na-rod in za blagor vseh narodov. Vodil smo največjo revolucijo, kar jih je doživel svet v zadnjih stoletjih, osvoboditev naroda od nadvlade duhovnikov in židov, osvoboditev od destruktivnih nauk, da bi mu zagoto-vili resnično narodno samobitnost in da-li edinstvo, opirajoče se na edinstvo vere in dednost rase. Umiram sredi boja, moja žena in drugi privrženci bodo pa ta boj nadaljevali. Ne smemo dopustiti, da bi sta-re sile in klaverni zavistniki uničili naše delo. Po moji smrti se mora revolucija na-daljevati. Naše delo mora konsolidirati zu-manje politični uspeh narodnega socializma in utrditi nemško vojaško moč. Zivela nem-ska svoboda!»

Sexapeal ni več moderen

Dolga leta so se morale ameriške žene pretvarjati in lažati, da so bile všeč moškim. V izlozbah modnih trgovin in mod-nih žurnalih so prevladovala deško sloke po-stave, pogosto tudi v moških oblekah. V dekoracijah raznih kričavih dopolnil, ka-kor so bili platinasti lasje in krvavoredeči nohti ali na rdeči podlagi posrebrni nohti, se je razvila iz tega ženska s sexapea-lom. Moški so obduvali take ženske, dru-gre ženske so jih pa sovražile.

Zdaj prihaja v ameriški salonski družbi do veljave nov ženski tip. Nov sicer ni, pač pa nekoliko obnoven. Značaj novosti mu daje samo moderna označba »glamour«, ki je geslo izpremembe. Mi bi lahko rekli mila ali dražestna žena. To je ženska, ki si zna pridobiti naklonjenost moških in žensk, ki zna biti tovarišica in žena, samo-stojna in previdna, ki pa zna te lastnosti spraviti v sklad z žensko mikavnostjo in podrediti ji ženskosti.

Morda se je preporočil za slikovitejši oblačenjem. Gotovo je, da mu je pri-pomogel barvisti film, ki zahteva od igral-ke povratek k naravnim in nežnim barvam, odklanja pa zlasti platinaste plovavolke. Hollywoodske igralke so sprejele to izpre-membo in Hollywood posnemajoči ženski svet se jim je pridružil. Tako nastaja v Ameriki doba ekscentričnih žensk in sicer ne samo po zunanosti, temveč po vsem do-jemanju življenja. Moderna Amerikanka si ne prizadeva več odstraniti sproti s svoje-ga telesa vsako maščobo. S tem se izpre-minja prehrana in zdravniški pravijo, da se bo s tem izpremenilo tudi zdravstveno sta-nje, da o zunanosti sploh ne govorimo.

Vladarji mode zatrjujejo, da se bo v naj-krajšem času izpremenila vsa linija. Ame-riška moda se bo morda celo nekoliko emancipirala od Pariza, toda glavno je v tem, da bo ženska v moderni obleki vedno mila in dražestna. Zato obleka ženske ne sme težiti niti tiščati, temveč se mora pri-lagoditi njenemu vsakdanjemu življenju.

Evropski vladarji potomci češkega kralja

Izmed enajstih zdaj v Evropi še vlada-jočih kraljev je deset neposrednih potom-cev angleške princeze Elizabete, hčerke kralja Jakoba I. in njegovega soproga Frie-dricha, češkega Zimskega kralja, piše »Sunday Express« v zanimivi genealoški člrtici. Elizabeta se je omožila s Frie-drichom Falškim, ko ji je bilo 16 let. Frie-drich je postal pozneje češki kralj, toda odpihala ga je bitka na Beli gori, po ka-teri je moral zapustiti deželo.

Iz tega zakona se je rodilo 11 otrok. Potomci Friedrichovega in Elizabetinega sina Karla Ludvika so italijanski, belgijski in bolgarski kralj. Angleška krona je prešla leta 1714 z Jurijem I. na hano-versko dinastijo, ki vlada še zdaj. Jurij je bil neposredni potomec Elizabetine in Friedrichove hčerke Sofije. Danski, šved-ski in norveški kralj so potomci angle-škega kralja Jurija II. iz hannoverske di-nastije, rumunski in jugoslovanski kralj so pa potomci angleške kraljice Viktorije. Edini kralj, ki ni Elizabetin potomec, je albanski kralj Zogu.

Radioprogram

Nedelja, 16. januarja
8: Vesel nedeljski pozdrav (pišče). — 8.15: Godalni kvartet. — 9: Čas, poročila, spor. — 9.15: Poskočne in vesele (pišče). — 9.45: Verski govor (dr. R. Tominec). — 10: Pre-nos cerkvene glasbe iz stolne cerkve. — 11: Otroška ura: Gašperček v novi lutkovni igri. — 11.30: Koncert. Sodelujeta: g. Robert Primožič in radijski orkester. — 13: Čas, vreme, spor. obvestila. — 13.20: Kar ima-mo, to vam damo (pišče po željah). — (od-da-dajo prekinjena od 14. do 16. ure). — 16: Po domače (Fantje na vasi iz pišče). — 17: Kmetijska ura: Važnost in razvojna možnost slovenskega sadjarstva (g. Franjo Kralj). — 17.30: Pota usode. Veseli in ža-lostni dogodki iz življenja Jake Smolake. Besedilo napisal Jože Vombgar, izvajajo člani rad. igr. družine, vodi ing. I. Pengov. — 19: Čas, vreme, poročila, spor. obvestila. — 19.30: Nac. ura: O Stevanu Mokranj-cu (dr. Milojce Milojčević). — 19.50: Sloven-ska ura: 20.30: Večer skladatelja Rista Savina. Sodelujejo: g. prof. Slavko Osterc (predavanje), radijski orkester in Slovenski vokalni kvintet. — 22: Čas, vreme, poročila, spor. — 22.20: Laha glasba (radijski or-kester). — Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 17. januarja
12: Venček venčkov (pišče). — 12.45: Vre-me, poročila. — 13: Čas, spor. obvestila. — 13.20: 40 minut lahke glasbe (radijski sramel). — 14.20: Vreme, borza. — 18: Zdravljenje kužnih bolezni (g. dr. Anton Breclj). — 18.20: Schumann: Otroški prizo-ri (pišče). — 18.40: Umetnostni spomeniki Notranjske (g. dr. Marjan Marolt). — 19: Čas, vreme, poročila, spor. obvestila. — 19.30: Nac. ura: Masaryk in Slovenci (Bo-zidar Borko) Ljubljana. — 19.50: Zanimivo-sti. — 20: Veseli zvoki (radijski orkester). — 20.50: Spevi iz op. »Boris Godunov« (F. Saljapin, D. Smirnov, M. Kaidanov). — 21.10: Komorna glasba (trio: gđ. Francka Ornikova (violina), ga Hilda Folger-Lobe (celo), gđ. Silva Hrašovec (klavir)). — 22: Čas, vreme, poročila, spor. — 22.15: Ples-na glasba (g. Mirko Premelj in radijski jazz). — Konec ob 23. uri.

Torek, 18. januarja
11: Solška ura: Iz življenja slikarjev Subi-cev (g. Fran Škodlar). — 12: Ruske pesmi (pišče). — 12.45: Poročila. — 13: Napove-di. — 13.20: Iz Straussovih skladb (radijski orkester). — 14.20: Vreme, borza. — 18: Kmetiči trio. — 18.40: Krščanstvo in nacio-nalizem (g. dr. France Veber). — 19: Napo-vadi in poročila. — 19.30: Nac. ura: Razvoj jugoslov. radiofonije (dr. Ljudevit Spljak) Zagreb. — 20: Pišče. — 20.10: Balzac: Mercadet, komedija v 3 dejanjih (člani Nar. gled. v Ljubljani). — 22: Napovedi in poro-čila. — 22.15: Laha glasba (igra radijski orkester). — Konec ob 23. uri.

Sreda, 19. januarja

12: Glasbene slike (pišče). — 12.45: Po-ročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Havajski napravi (pišče). — 14.20: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: Glasbeno oblikoslovje: »Rondo« (g. dr. Anton Dolinar). — 18.40: Načrtno gospodarstvo sodotaka Nemčije (inž. Rado Gregar). — 19: Napovedi in poročila. — 19.30: Nac. ura: Teoretičen in praktičen pomen jugoslov. drame (dr. Djuro Dimović). — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani. V I. od-moru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Uk-mar). V II. odmoru: Napovedi, poročila. — Konec ob 23. uri.